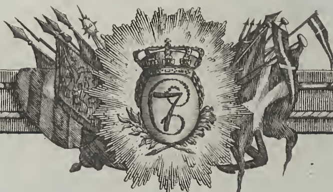

BERETNING

om Kaartet over

en Deel af den IISLANDSKE Westlige Kyst

fra Fugle=Skiærene og Cap=Reikianæs til
Stikkelsholm i Breede-Bugten

tilligemed

Kaarterne over alle de der værende Havne, og Beskrivelserne af deres Indseyling, optagne af H.E. Minor.

med et

Tillæg

Indeholdende Beskrivelsen over Kysten og Havnene med deres Indseyling, paa den SYDLIGE og ligeledes paa den NORD=WESTLIGE KYST af IISLAND, saavelsom en deel Landtoninger af disse Kyster.

udgiven fra

det Kongelige Söe=Kaarte=Archiv

MDCCLXXXVIII.

Ved P: de Löwenörn, Ridder af S.t Wladimir, General-Adjudant Capitain Lieut.nt, Directeur for bemeldte Archiv, Medlem af det Kongl. Widenskabers Selskab, samt corresponderende af Academie de Marine de Brest.

BESKRIVELSE

OVER DEN

IISLANDSKE KYST

OG ALLE

HAVNE

FRA

FUGLE-SKIÆRENE OG TIL STIKKELSHOLM I BREDE-BUGTEN

MED

FORKLARING OVER DERES INDSEILING.

KIÖBENHAVN 1788.
Trykt hos FRID. WILH. THIELE.

FORTEGNELSE

PAA

DE KAARTER OG LANDTONINGER, SOM HÖRE TIL DENNE BERETNING.

Plade

(*) De Kaarter ſom her ere betegnede med * ere for ſtore til at indbindes, og følge derfor löſe med Værket.

FOR-

Forerindring.

Ved en höiſtpriſelig Foranſtaltning af *Directionen for den Kongelige Iislandſke Handel*, blev der i Aaret 1776 begyndt paa en fuldſtændig Opmaaling af den *Iislandſke* Kyſt og de der befindende Havne, ſom ſkulde tjene til at forfærdige gode og paalidelige Söe-Kaarter derover.

Til denne Forretning blev udnævnt en erfaren Skipper, ſom ſtod i Handelens Tieneſte, navnlig *H. E. Minor*, og til den Ende fik han en liden Brigantin at före, ſom aarligen betimelig om Foraaret blev expederet med Ladning til *Iisland.* Efterat denne var udloſſet, forblev han hele Sommeren, ſaalænge Aarets Tid tillod diſſe Forretninger, at gjöre Opmaalinger der paa Kyſten. Han begyndte ſaaledes omtrent mod Slutningen af Mai, og ophörte med Arbeidet, for at gaae Hiem til *Kiöbenhavn*, i de förſte Dage af September Maaned. Dette herlige Foretagende blev kun i tvende Aar fortſat, ved den ulykkelige Hændelſe, ſom indtraf det tredie, nemlig 1778, da bemeldte Skipper *Minor* druknede paa

Havne-Fjord den 17de Mai. Da Manden, ſom ſkulde iværkſætte Tingene, ſaaledes var borte, forandredes og Skibets Beſtemmelſe; iſteden for at gaae til Opmaalingen, indtog det Retour-Ladning, og gik til *Kiöbenhavn.* Fra den Tid har der intet videre været foretaget til denne Henſigt. Hans Kongelige Majeſtæt har nu ſeneſt i Placat, angaaende den Iislandſke Handels Frigivelſe af 18de Auguſt 1786 allernaadigſt lovet Igientagelſe af denne nyttige Opmaaling.

Lykkeligviis havde *Minor* indleveret til *Directionen for den Kongelige Handel* de tvende foregaaende Aars Arbeide. Efterat i Slutningen af Aaret 1784 det *Kongelige Söe-Kaarte-Arkiv* blev oprettet, og dets Beſtyrelſe mig allernaadigſt betroet, anmodede jeg *Directionen* for den *Kongelige Handel* om Meddelelſe af de Tegninger og Kaarter, ſom bemeldte *Minor* havde efterladt, for at anvende dem til den henſigtede Nytte, at lade dem ſtikke og i Tiden udgive. Jeg begyndte da vel ſtrax paa Arbeidet, og foretog förſt de ſpecielle Havne-Kaart, ſom dem, der formodentlig mindſt kunde være at forbedre ved, men ſögde imidlertid om nöiere Efterretninger af Obſervationer, iſær for Breder og Længder, ſom kunde erholdes til at anvende dem paa det Generale Kaart over Kyſten. Denne Opſættelſe blev ikke heller uden Nytte, thi da jeg ſtrax i Begyndelſen af Aaret 1786 bekom allernaadigſt Befaling til en Expedition, paa hvilken jeg juſt ſkulde komme til den Deel af den *Iislandſke Kyſt*, og til een eller flere af de Havne, ſom af *Minor* vare opmaalte, ſtandſede jeg det begyndte Arbeide med Kaarternes Stikning, for, ifald jeg paa denne Reiſe ſkulde erholde noget meer oplyſende, kunde det endnu være Tid at anvende det. Hvad jeg i den Fald har udrettet, ſkal i det fölgende blive viiſt.

Den brave *Minor* har virkelig arbeidet med megen Flid, men hans medhavende Tegner har kun været maadelig. Hans efterladte Kaarter vare derover meget grovt tegnede; deels denne Aarſag, ſom og, at bringe dem i en ſaadan Format, hvorved de kunde komme i en

vis

vis Orden til at ſamles, har fordret endeel Tid til deres ganſke Omarbeidning, i hvilken jeg dog med den ſtörſte Scrupel har fulgt Originalernes Contour, og ei heller driſtet mig til, at tegne dem i nogen ſtörre Skale, hvorved muelige Feil kunne forögcs. Imidlertid om nogen paa Stedet kommende ſkulde finde, at til Exempel de ſmaae Böininger af Landet eller Omkredſen af en eller anden Öe ikke vare ſaa yderſt nöie fulgte af *Minor*, ſaa troer jeg dog, ſaavidt jeg kan dömme af de Steder, hvor jeg ſelv har været og underſögt, ſamt ſammenlignet med hans Tegninger, at han har intet udeladt, ſom kunde være af mindſte Betydenhed, endſkjönt han uden Tvivl har, ſom jeg kan ſlutte af hans Opmaalings-Journal, tegnet ſaadanne ſmaae Bugter eller Öer, naar förſt Hoved-Punkterne have være beſtemte efter Öiemaal; Og tör jeg desuagtet tillidsfuld anbefale dem til enhver, ſom vil gjöre Brug af dem, med de Anviisninger og Beſkrivelſer af Havnene og deres Indſeiling, ſom her ſkulde blive givne, og ſom ligeledes for det meſte, eller rettere, næſten altſammen er af *Minor*; ganſke lidet er det kun, ſom jeg, paa det par Steder, hvor jeg ſelv paa denne Reiſe har været, har kunnet finde Anledning at föie til.

For Land-Toningerne, ſom her ere meget vigtige, tildeels nödvendige, da det uden dem vilde blive vanſkeligt, endog ved Hjelp af diſſe Kaarter, at veilede ſig ſelv, hvilket for det meſte bliver temmelig let, naar man kjender Landet her paa Kyſten, har jeg havt megen Vanſkelighed, at anvende de Tegninger, ſom *Minor* haver efterladt, der ere meget grovt tegnede, og uden Skygge eller Hold; jeg har dog hverken villet eller turdet, i Henſeende til den Oplysning, de kunde give, udelade dem; men man vil derfore forhaabentlig undſkylde, iſær for dem der ſkulle bruge dem, om de ikke ere ſaa aldeles kjendelige, eller Holdet i Henſeende til Lys og Mörke ſaa rigtigt, naar kun Hoved-Mærkerne kan findes; ſaaledes har jeg dog undet Forbiſeilingen, af den Toning, ſom ſtaaer paa Kaartet over *Holmens Havn*, kunnet kiende Mærket for Indlöbet af *Skiæria-Fiorden*, nemlig: *Beſſeſtæd*, *Nutan* og *Grindarſkiærd* over eet, hvilket var

 ſtukket,

ſtukket, förend jeg gik til *Iisland*; de efter *Minors* Tegninger ſtukne Land-Toninger, enten anbragte paa Kaarterne ſelv, eller paa de hermed fölgende Blade af Land-Toninger, vil jeg betegne med +; de ſom ere tagne paa min Reiſe, med *; og endelig de, hvilke ere uddragne af Mſr. *de Verdun la Crennes* fortræffelige Værk (1) med et v. Tegnet ♈ tilkiendegiver, hvor 2de Stykker ſkulle tilſammenföies, da Længden ikke tillod det at blive i eet; og || betyder reent Adſkillelſe eller ikke ſammenhörende.

Minor begyndte ſit Arbeide fra *Cap-Reikianæs*, det er den Sydveſtlige Pynt af *Iisland*, og ſaa forfulgte han Kyſten Nord efter, opmaalede ſaaledes hele *Faxe-Bugten* (2) og et Stykke ind i *Breede-Bugten* til *Stikkelsholm*, hvorhen han havde bragt det, da han i Efteraaret 1777 ophörde, fölgende Kyſten og tillige opmaalede og beſkrev alle de der befindende Fiorde og Havne; men af Obſervationer har han kun gjort ganſke lidet, nemlig obſerveret nogle faa Breder, ſom enddog ikke alle vare brugelige. Til at beſtemme Stedernes Længde, havde han hver-

(1) Voyage fait par ordre du Roi 1771 & 1772, en diverſes parties de l'Europe de l'Afrique & de l'Amerique, pour verifier l'utilité de pluſieurs Methodes & Inſtruments ſervant à determiner la latitude & la Longitude &c. ſuivie de Recherches pour rectifier les Cartes par Mſr. de Verdun de la Crennes, le Chev. de Borda & Mſr. Pingré Paris 1778. Dette Værk vil i det Fölgende desuden ofte blive anfört, anlangende de Obſervationer, ſom det indeholder juſt over denne Kyſt.

(2) *Faxe-Bugten* kaldes almindelig *Faxe-Fiorden*, men jeg har givet mig den Frihed her i dette, ſaavelſom paa Kaarterne, at forandre denne Benævnelſe til *Bugt* da det er virkelig en meget ſtor og dyb Bugt, ſom indeholder mange virkelige *Fiorde* og *Havne*, hvorfore det Navn *Bugt* forekommer mig rigtigere; den er indbefattet imellem de 2de Hukker, nemlig *Skagens-Huk* og *Sneefields-Næs*, ellers kaldet *Önvardar-Næs*, hvor den mærkelige og kiendelige *Veſt* eller *Sneefields-Jökel* ligger. — Det ſamme i Henſeende til *Breede-Fiorden*, Norden for *Sneefields-Jökelen* mellem denne og Hukken af *Staalbierg*, ſom jeg derfor kalder *Breede-Bugten*.

hverken Leilighed eller Redſkaber, men vi have lykkeligviis Obſervationer, ſom kunde erſtatte dette, nemlig de, ſom af *Mſr. de Verdun de la Crennes* ere gjorte paa nys bemeldte Reiſe, paa hvilken han var inde paa *Patricks-Fjorden* Nordveſt paa *Iisland*, og kom forbi denne Kyſt, tilligemed dem, ſom jeg paa min Reiſe i Aaret 1786 har havt Leilighed at gjöre.

Jeg har da lagt diſſe Obſervationer til Grund for Hoved-Punkternes rigtige Geographiſke Beliggenhed i Kaartet, over denne Deel af den Iislandſke Kyſt, men Detaillerne ere alleſammen efter *Minor*. Hans Kaart har i den Henſeende forekommet mig, om ikke ſaa overmaade fiint, ſaa dog ret godt, aleneſte, at jeg har forandret hans Tegning, ſom var efter den platte Skale, til voxende, hvilket paa diſſe höie Breder var fornödent, iſær naar man vil tillige angive Længderne.

Alle de Længder, ſom i det Fölgende blive anförte, ere beſtandig regnede Weſt fra *Paris*, fordi jeg har for ſtörſte Delen brugt *Mſr. de Verduns* giorte Længde-Obſervationer, og ſtedſe ſammenlignet mine Obſervationer med hans; imidlertid er paa Kaartet tillige ſat Skale for Længden fra *Kiöbenhavn*, *London* og *Pico*, ſaa man ſtrax kan ſee Forholdet, og regne fra hvilken Meridian man vil.

Saa vidt for *Minors* Arbeide, og da den allernaadigſte Frigivelſe af Handelen paa *Iisland* giör det til en dobbelt Pligt, at oplyſe alt hvad man kan, om Beſeilingen af dette Lands Havne, har jeg troet at burde tilföie, og ſom i Tillægget vil findes, hvad Efterretninger jeg har kunnet ſamle, om Havnene paa Sönder-Landet, og paa den Nordveſtlige Deel af *Iisland*, hvilke deels ere uddragne af *Mſr. de Verdun de la Crennes* fortræffelige Værk, og deels af adſkillige Underretninger af befarne Mænd paa *Iisland*, tilligemed nogle Iagttagelser af mig ſelv, med hosföiede Landtoninger, deels dragne ud af *Mſr. de Verduns* Værk, og deels tagne paa min ovenommeldte Reiſe, ſom indtil Hans Majeſtæts aller-

naadigſte

naadigste Löftes Opfyldelse af, at Fortsættelsen af Opmaalingen kan blive iværksat, vil forhaabentlig være de derpaa farende til Oplysning og Nytte, og som nu efter Begiering og ved Befordring af den *Kongelige Iislandske Handels Realisations-Commission* herved bliver udgiven.

Dersom ellers nogen skulde faae Leilighed at giöre flere og tydeligere Anmærkninger herover, eller maaskee mueligen finde Forbedringer, og ville behageligst meddele det til det Kongelige Söe-Kaarte-Arkiv, da skal samme; som alt desligeste övrigt, der kan tjene til Söe-Kaarternes Forbedring, i Fölge Stiftelsens Hensigt, med Agtsomhed og Flid modtages og blive anvendt.

BE-

Snee Fields Jökelen i N.O.*t*.O.½ O.paa omtrent 4½ Miil.

BESKRIVELSE

af

Det Voxende Kaart, over en Deel af den Iislandske Westlige Kyst, fra Fugle-Skiærene og Kap-Reikianæs til Stikkelsholm i Brede-Bugten, Plade A.

Breden af *Sneefields-Jökelen* er af Mrſ. *de Verdun* obſerveret at være 64° 52′ 20″ og Længden 26° 14′ Weſt fra Pariſes Meridian. En Obſervation af *Minor* for Breden af ſamme Punkt ſtemmer i Grændſerne af een Minut. Men den ſamme Overeenſtemmelſe finder jeg ikke i Henſeende til *Holmens Havn*, hvor jeg, medens jeg haver lagt der, har obſerveret Breden paa en liden Öe der i Havnen, kaldet Ö*rfars*-Öe med, jeg tör ſige, ſtörſte Nöiagtighed, og befundet den 64° 9′ 6″, men efter *Minors* Kaart ligger den omtrent 8 Minuter for Nordlig, det ſamme

er

er for *Besseſtæd; Horrebow* har obſerveret Breden der 64° 6′. Herr *Lievog*, ſom for nærværende Tid ligger ſom Obſervator paa *Lamb-Huus*, det er ſtrax ved *Besseſtæd*, har ſagt mig, at han og fandt denne Brede af 64° 6′ for *Besseſtæd*, maaſkee nogle Secunder derover; endnu videre har Hr. Lieutenant *Braem*, en af de med mig værende Hrr. Officierer, obſerveret et Par Dage medens vi vare paa *Holmens Havn*, med et godt Geographiſk Inſtrument, paa ſamme Sted, og gav hans Obſervation 64° 5′ 47″, den Forſkjel af ¼ Minut er ikke betydelig; men i *Minors* Kaart ligger *Besseſtæd* paa det nærmeſte paa 64° 14′. Endvidere er ſamme Forſkiel for *Havne-Fjord*; der har jeg obſerveret Breden af Handelsſtedet 64° 3′ 40″, og *Minor* har ogſaa lagt dette noget nær ligeſaa meget nemlig 8′ for Nordlig, og ſamme Feil har endnu Sted ved *Skagens-Huk*, ſom, foruden at den nödvendig, hvilket jeg kiender af Courſer og Peilinger, og i hvilket *Minor* ikke ſaa lettelig kan have taget Feil, maae beholde ſin relative Beliggenhed med *Havne-Fiord*; desuden af Hr. Lieutenant *Grove* ved en direct Obſervation, dog fra Söen, er funden at ligge paa 64° 5′ 15″. *Minor* ſelv har og en direct Brede-Obſervation af denne, ſom efterregnet giver 64° 7′ 4″; jeg antager derfor Middeltallet 64° 6′, for Breden af Skagens-Huk; desuagtet har *Minor* i ſin efterladte Tegning end ikke rettet ſig her efter ſin egen Obſervation, men ogſaa lagt denne Punkt, ligeſom *Havne-Fiord* og det övrige, for Nordlig. Dette beviſer, at denne hele nedre Deel af *Faxe-Bugten*, er af *Minor* tegnet 8′ for Nordlig. Nu videre, for Længen:

Medens jeg var paa *Holmens-Havn*, obſerverede jeg fra Syd-Oſt Pynten af *Örfars-Öe* Solens Azimuth over *Apotequet*, og dernæſt Vinkelen imellem *Apotequet*, og *Weſt* eller *Sneefields-Jökelen*, ſaa jeg fandt *Jökelens* Direction derfra 50° 12′ fra Nord om ad Weſt. Meridian-Forſkiellen i Længde imellem diſſe 2de Steder bliver derfor 2° 1′ 50″, altſaa, efter Mſr. *Verduns* Beſtemmelſe af *Jökelens* Længde, er Længden af *Örfars-Öe* 24° 12′ 10″. Jeg har paa Rigtigheden af denne Forſkiel af Længde tvende Bekræftelſer, nemlig: efterat jeg tvende Dage tilforn paa *Örfars-Öe* havde beſtemt de 2de medhavende Söe-Uhres Viisning fra Middel-Tiden, var jeg den 28de Junii paa 64° 29′ 40″ Brede, peilende

lende *Jökelen* 3° fra Nord ad Weſt r. v. og obſerverede til det Öieblik Længden ved Uhrene, ſom gav bemeldte Meridian-Forſkjel 2° 4′, hvilket ikkun afviger det ubetydelige af neppe 2de Længde-Minuter fra Land-Obſervationen, og ſiden, da jeg kom ind paa *Havne-Fjord* i Auguſt Maaned, obſerverede jeg med et Compas en Deel Azimuther, beregnede den Misviisning, ſom Compaſſet paa det Sted havde, hvis Middel-Tal blev 35° 20′, og til ſamme Tid, med ſamme Compas og paa ſamme Sted, urört, peilede Jökelen 11° 30′ fra Nord om ad Weſt; dette giver til Længde-Forſkjel mellem *Havne-Fiord* og *Jökelen* ligeledes 2° 3′, og Handelsſtedet paa *Havne-Fjord* ligger paa det allernærmeſte under ſamme Meridian ſom *Örfars-Öe* (3). Tager man derimod i *Minors* Kaart Afvigningen imellem *Jökelen* og *Örfars-Öe*, og reducerer det til Længde-Minuter, thi hans Kaart er plat aflagt, ſaa er derefter Meridian-Forſkiellen imellem diſſe tvende Steder ikkun 1° 43′ 20″, naar man atter reducerer de feilende 18′ 30″ Længde til Afvigning, ſaa giver det 8′, at Afvigningen af *Minors* Kaart er for liden, og da Strækningen af dette, hvor diſſe 8 Minuter mangle i Afvigning, ligeſom 8′ i Breden, formerer paa det nærmeſte en Qvadrat, ſlutter jeg, at der har maaſkee indſneget ſig en liden Feil i Skalen ved Indtegningen, ſom kan have foraarſaget dette. Ved nu at lægge diſſe Punkter paa de obſerverede Breder og Længder, forandrede det ſaaledes aldeles intet i det indbyrdes Forhold i det hele af *Faxe-Bugten*, men det giör den noget ſtörre. Videre angiver *Mſr. de Verdun* Længden af *Reikianæs* 25° 7′ 30″; da jeg den 15de Mai var under denne Huk, fik jeg et par Obſervationer for Længden med Söe-Uhrene, og i de næſtfölgende Dage fik jeg Obſervationer paa *Holmens-Havn*, hvorved jeg fandt Meridian-Forſkiellen derimellem 53 til 54′, denne lagt til den anförte Længde af *Örfars-Öe* 24° 12′ 10″ giver 25°,6′; en nöiere Overeenſtemmelſe kan af Söe-

(3) Lægges Meridian-Forſkiellen mellem *Beſſeſtæd* og *Örfars-Öe*, ſom er 2′ 20′, til Længden af den ſidſte, ſaa er Bæſſeſtæds Længde 24° 14′ 30″ meget nöie overeenſtemmende med det, Mſr. de *Verdun* ſluttede ſig til, at den ſkulde være.

Söe-Obſervationer ikke forventes, og endnu finder jeg ved Sammenligning af *Minors* Kaart det ſamme Forhold i denne Punkt, ſom ovenanført for hele *Faxe-Bugten.*

Denne Forandring af Skalen har og nogen Indflydelſe for det Stykke af Kaartet, ſom er oven for *Sneefields-Jökelen* i *Breede-Bugten.* Skjönt jeg haver ingen Obſervationer herover, har jeg dog for det övrige Forhold maattet vedholde det, og det gjör iſær Længde-Strækningen ind ad Bugten noget ſtörre end efter *Minors* Tegning, hvilket derfor anmærkes med Önſke om en ſikker Beſtemmelſe deraf.

Tilmed foranlediger denne Rettelſe af Skalen efter Obſervationerne, at Diſtanſerne fra een Huk til en anden blive noget ſtörre end efter *Minors* Angivelſer, hvilket falder mærkelig, ifald man confererer de ſpecielle Havne-Kaarter med dette Kaart over Kyſten, thi paa hine har jeg dog ikke villet andet end nöiagtig fölge *Minors* derpaa ſatte Skaler, da jeg ikke mathematiſk kunde beſtemme, hvor meget Skalerne ſkulde forandres, og naar Forholdet og Dannelſen i Övrigt er rigtig, kan det vel neppe i Havne-Kaarterne være nogen hinderlig Feil, iſær, da i diſſe Diſtantſerne derved giöres kortere.

Mſr. de *Verdun* angiver Breden og Længden af *Boeſands-Havn* (thi af hans Beſkrivelſe er det *Boeſands*, og ikke *Thorshavn*, ſom han efter Kaartet har kaldet det), ſom han peilede, da han ſluttede, at den laae paa 64° 4′ Brede og 25° 14′ Længde, han lægger altſaa *Reikianæs* lidet Öſtligere end dette, og lader ſaaledes Landet trække ſig fra *Boeſand* til *Reikianæs* noget Öſten for Syden; men dette troer jeg at være en Feiltagelſe, thi efter *Minors* Opmaaling, og ſaavidt ſom jeg og af Forbiſeiling kan ſlutte, endſkiönt jeg ikke for Vinden kunde ſeile langs Kyſten, men maatte krydſe, löber Landet fra *Skagens-Huk* forbi *Boeſand* til *Reikianæs* mellem Syden og S. t. W. r. v.; men denne liden Feil i Længden her kan komme af en ringe Feil-Gisning i Afſtanden fra Landet under *Boeſand*, da Mſr. de *Verdun* ikke har kunnet ſætte ſig der i ret Syd eller Nord fra det, hvorfore jeg og antager Længden af *Reikianæs* for den rigtigſte, da den bedſt og nöie ſvarer med mine Obſervationer, ſom oven er viiſt. Hvad Mſr. de *Verduns* Brede af *Boeſand*

her

her er angaaende, da troer jeg og, den ſkulde være noget, nemlig omtrent 3′ Sydligere, ligeſaavel ſom Breden af *Reikianæs*, ſom han aflægger paa 63° 55′. Mſr. de *Verdun* ſynes og ikke at have havt direct Obſervation for dette; thi ſkulde denne Brede af *Boeſand* beholdes, kom den alt for nær Hukken af *Skagen*, ſom jeg har viiſt, at maae paa det nærmeſte ligge paa 64° 6′. *Minor* har og en Obſervation under *Reikianæs*; nöie efterregnet, giver det dens Brede 63° 52′ og nogle Secunder, og han har og fundet Breden af *Boeſand* 64° 1′. Forholdet er den ſamme, begge Steder 3 Minuter Sydligere. Til videre Bekræftelſe herom, ſaa, endſkjönt Beſtikket ei kan give abſolute Beſtemmelſer i Farvande, hvor der dog er Ström, maae det dog nödvendig tages til Hielp, kan og veilede til, og beſtyrke grundede Formodninger, og har jeg ſelv havt fölgende Seilads. Fra det jeg den 15de Mai peilede *Reikianæs* i ſand Nord ½ til ¾ Miil, var den beholdne Cours og Diſtanſen til Middag 14° fra Nord ad Weſt r. v. 3 Miil, og da peilede jeg Flaget paa *Boeſand*, ſom jeg kjendelig ſaae, da jeg kun ſtod omtrent een Miil derfra, i 82° fra Nord ad Oſt r. v.; jeg var ikke ſaa lykkelig, formedelſt overtrukken Luft, at faae Brede-Obſervation, fra Middag til Klokken 4 Eftermiddag, var den beholdne Cours 21° Nord ad Weſt r. v. 1½ Miil, og havde da *Skagen* paa det nærmeſte i ſand Öſter; hvorvel jeg under denne Seilads, da Vinden var ſkral, gjorde nogle Slag, og derfor desmindre tör antage det til faſte Beſtemmelſer, ſaa dog, naar det afſættes, indtræffer det ſaa nær med det her antagne, ſom man nogenſinde i ſaa Fald kan forvente; men det gjör, at Strækningen af Kyſten fra *Boeſand* og til *Skagens-Huk* bliver endda en Deel kortere end *Minors* Formening og Tegning angiver; dog jeg troer ingenlunde at kunne vige fra diſſe Obſervationer. Endnu til en Slags Bekræftelſe paa ovenanförte Obſervationer, er, at Herr Lieutenant *Grove* har fra Söen peilet et mærkeligt Field (ſom mere vil blive omtalt) *Keilen* kaldet, i ſand Öſter, og til ſamme Tid obſerveret ſin paaværende Brede 63° 55′.

Paa denne Strækning af Kyſten, fra *Cap-Reikianæs* og til Skagen, iſær Norden for *Boeſand*, anmærker *Minor*, at, naar der ſtaaer nogen Söe paa Landet, da viſe Brændingerne ſig vel een ſtærk Qvart-Miil fra Lan-

det, endskiönt der dog er 5, 7, 8 til 9 Favne dybt. Grunden er Skiæl- og Steenbund. Det er ikke raadeligt med Paalands Vind her at nærme sig Kysten for meget.

Ud fra *Cap-Reikianæs* strækker sig i S. W. t. W. r. v. 5 enkelte, over Vandet staaende Klipper, som kaldes *Fugle-Skiærene*; den der er nærmest Landet, staaer nær under *Reikianæs*, og kaldes *Karls-Klippe*, den er meget mörk; fortoner sig fast som en Kirke med spidse Taarne; mellem denne og den anden kaldet *Eld-Ey* (4) eller *Meel-Sækken* er Distansen $1\frac{1}{2}$ Miil. Her imellem er det bedste og almindelige Farvand. Man kan og ligeledes gaae imellem de andre *Fugle-Skiær*, naar man alene har nogenlunde frisk Vind, men Söen kobler, især i Spring-Tid, meget stærk, og kan give nogen Braad-Söe, som kunde beskadige Skibet.

Naar Leiligheden tillader, holder jeg det altid for beqvemmest at gaae imellem *Karls-Klippe* og *Meel-Sækken*, enten man kommer Östen fra og gaaer til West-Havnene paa *Iisland*, eller og gaaer fra *Iisland* Sönder efter; baade er det noget kortere, og man har faste Kiendinger. Uden om *Fugle-Skiærene* har man at vogte sig, især om man skulde krydse, for det farlige saa kaldede *Blinde Fugle-Skiær*, som strax skal ommeldes.

Fugle-Skiærene har jeg aflagt, i Henseende til deres indbyrdes Beliggenhed imellem sig og imod *Reikianæs*, efter *Minors* Aftegning, med ubetydelige Rettelser, efter Msr. de *Verduns* Observationer, og et stort Antal Peilinger, som jeg paa min Reise, baade da jeg gik til *Iisland* og derfra, fik Leilighed til at tage.

Det yderste *Fugle-Skiær*, som paa Iislandsk kaldes *Gier Fugla-Skiærdrange*, og af *Minor Grenadeer-Huen*, ligger paa det nöieste, saa meget

(4) *Eld-Ey* eller *Ild-Öe*, Iislænderne kalde disse Skiær under eet *Eld-Eyarne* eller *Ild-Öerne;* mon det ikke maaskee skulde give tilkiende, at de, i de meget ældre Tider have været Ildsprudende, og ere fremkomne ved saadanne Revolutioner, som saa ofte er skeet i Ostindien, Archipelago, ved Sicilien med mange flere Steder, og nu senest i 1783 her i Nærheden, ved det saa kaldede *Blinde Fugle-Skiær*, som vel siden sank igien, og derfor bærer endnu dette Navn af Blinde-Skiær med rette, men maaskee ved en fölgende Revolution kan reise sig höiere over Havet. Videre om dette *Blinde Fugle-Skiær* i det Fölgende.

meget fom Peilinger paa Söen kan beftemme det, $5\frac{3}{4}$ Miil i S. W. t. W. r. v. fra Hukken af *Reikianæs*, og i Fölge deraf, paa 63° 43′ 40″ Brede, og 25° 35′ 40″ Længde.

Herr Lieutenant *Grove* har nær ved dette obferveret Breden 63° 44′ 20″, og paa min Hiemreife fik jeg og Obfervation i Forbifeiling af Længde og Brede, fom meget vel fvarede; vel angav Breden af min Obfervation det at ligge henved et par Minuter Sydligere, og Længde-Forfkiellen ogfaa omtrent et par Minuter, at det fkulde være for Öftlig lagt, dog har jeg ladet det uforandret i Henfeende til dets fundne Forhold fra *Reikianæs*, fom da ellers og fkulde rettes derefter igien; desforuden kan af Söe-Obfervationer ei heller, ifær da Vejret ikke var meget godt, fordres en faa yderft nöie Overeenftemmelfe, men jeg har desuagtet i Forbigaaende ikke villet undlade at anmærke det.

Medens jeg var paa *Holmeus-Havn*, gik Herr Lieutenant *Grove* ud med en Jagt, med hvilken han blev udfendt for at krydfe det Farvand igjennem, hvor den *vulkanifke Öe* i Aaret 1783 havde ladet fig fee, til at underföge, om den endnu fandtes, eller kunde være Spoer deraf; han fandt intet uden det faa kaldede *Blinde Fugle-Skiær.*

Efter adfkillige meget fandfynlige og grundede Formodninger have vi fluttet, at det juft er dette Skiær, fom i bemeldte Aar har været Ildfprudende, og udkaftet faa megen Pimpefteen, fom de Forbifeilende fandt Havet overlagt med, og fom, faalænge det var Ildfprudende, fyntes oven Vandet fom en liden Öe, der efter Beretninger af de Skibe, hvilke i det Aar have feet famme, haver ofte havt forfkiellige Skikkelfer, uden Tvivl ved den deraf udflydende Lava og Pimpefteen; men formodentlig at denne Materie og Pimpeftenen, fom er let, ikke har kunnet lægge fig faa faft, at jo Söens ftærke Brydning har fkyllet det bort igien, og paa den Maade er den opkomne fynbare Öe forfvunden, fom næfte Aar ikke mere blev feet, hvorvel Ordre blev given til de opgaaende Skibe at föge efter den. Det har vel tilforn været bekjendt, at det *Blinde Fugle-Skiær* var til, men dets Beliggenhed aldeles uvis; adfkillige ville endog tvivle om dets Tilværelfe, fordi man faa tidt kunde feile, ja vel krydfe der omkring, uden at træffe til at fee det. Midlertid er det overmaade farligt, og en höift

vigtig

vigtig Sag, at kiende med Vished, hvor det ligger, paa det man kan bruge fornöden Forſigtighed. Med höit Vande er det maaſkee ikke ſynligt, med mindre der er tillige nogen Söe-Gang, at Söen bryder derpaa, og endda maatte man være det meget nær, for at ſee det, men med Mörke eller Taage var det maaſkee ikke muligt at undgaae det, ifald man var ſaa ulykkelig at træffe derpaa; med lavt Vande og aflöbende Söe kan man noget nær ſee een Kabellængde tör; Söen bryder paa omtrent et par Kabellængders Strækning eller mere. Der er ſteil dybt omkring det; fra 2 til 8 Kabellængder derfra, har Loddet givet fra 26 til 40 Favne ſmaae forbrændte Steen ligeſom Lava. Herr Lieutenant *Grove* obſerverede Courſen og Afſtanden derfra til *Grenadeerhuen* eller det yderſte *Fugle-Skiær*; og da paa min Hiemreiſe Leiligheden juſt faldt ſaa, at jeg ſeilede her imellem, tog jeg mangfoldige Peilinger til *Grenadeerhuen*, og beſtemte ſaaledes min Afſtand, ſaa nöie ſom det paa Söen er muligt, fra denne; ſatte ſaa Courſen lige paa det *Blinde Fugle-Skiær*, loggede og ſtyrede med megen Flid, og fandt juſt, aldeles ligeſom Herr Lieutenant *Grove*, Courſen fra det yderſte *Fugle-Skiær* dertil 47° fra Syd om ad Weſter r. v. Diſtanſen netop 4 Miil; det ligger da, i Fölge den angivne Beſtemmelſe af *Grenadeerhuen*, paa 63° 32′ 45″ B., og 26° 2′ 50″ L. Med klart Veir, og paa et temmelig höit Skib kan man, naar man er imellem dem, ſee dette Skiær eller Brændingen derpaa, endnu netop, naar man faaer det yderſte *Fugle-Skiær* at ſee, men for det mindſte det er diſig, er man for langt fra *Fugle-Skiæret* til at ſee dette, ſaalænge man har det andet endnu i Sigte. Da jeg anduvede det *Blinde Fugle-Skiær*, traf jeg, efter den ſikre Anviisning, Herr Lieutenant *Grove* havde givet mig, at ſtyre lige derpaa, og ſkiönt vi altſaa ventede det, og holdt nöie Udkik, bleve vi det dog ei vaer, förend vi vare ikkun nogle faae Kabellængder derfra, da vi ſaae, at Söen af og til bröd derpaa.

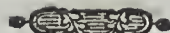
Endſkiönt jeg ikke fik Obſervation af Misviisningen juſt lige ved *Fugle-Skiærene*, kan jeg af adſkillige andre af de Obſervationer noget nær ſikkert ſlutte, at den der var i Aaret 1786, 36 til 37° Nordveſtring, og da jeg ſamme Aar fandt den ſtrax paa den Weſtre Side af *Hetland* 26°, ſaa fölger deraf, at Misviisningen tiltager imellem *Hetland* og

og *Iisland* paa det allernærmeſte $\frac{1}{2}°$ for hver Grad af Længde, man gaaer Veſter efter. Misviisningen tager ſiden Weſten om *Iisland* meget til, og tillige naar man gaaer Nord efter. Inde i *Faxe-Bugten* har jeg obſerveret Misviisningen, og fundet den 37 til 38°, og yderſt ude i ſamme Bugt 38 til 39°, og oppe ud for *Staalbierg*, Nord-Hukken af *Brede-Bugten*, var den 40°; heel Weſter ud i Farvandet, under 65° Brede, og paa 35° Længde, fandt jeg Misviisningen ved en Deel Obſervationer 45° 10′.

Men en Anmærkning tillades mig at anföre, for dem, ſom ikke ſkulde have bemærket det, nemlig: at Compaſſet er aldeles uefterretteligt i de fleſte, jeg troer alle, Havne af *Iisland*, og maaſkee paa hele Landet i Almindelighed; da der findes mangfoldige jernagtige Dele i Jorden, iſær hvor der er Spoer af Vulkaner og findes Lava, ſom vel er næſten overalt, ſaa virker det paa Compaſſet, til at kunne trække det nogle Grader ud af ſin tilbörlige Viisning, endog ſomme Steder ret betydelig, ſom jeg ſelv har erfaret, og giort Forſög paa; dette er ligeledes anmærket af *Olavſen* og andre, ſom have reiſt i Iisland; *Minor* ſynes og at have bemærket det; og denne Trækning maae, ſom man let indſeer, baade i ſin Kraft og Direction være forſkiellig paa enhver Plet, man kan være. Compaſſet maa derfor, om det er til nogen Slags Obſervation, bruges meget forſigtigen. Obſervationer af Misviisningen i Land eller i en Havn kan ei heller give nogen rigtig Beſtemmelſe, og hvo veed, hvor langt man ſkal være ude fra Landet, iſær, om det er fra ſvære Bierge, i Beſynderlighed de, ſom have været Vulkaner, ſaaſom *Sneefields-Jökelen*, for at være aldeles uden for denne Træknings Sphære? dog er jeg langt fra herved at mene, at det kunde være til allermindſte Hindring for Seiladſen; det vil paa Söen noget ude fra Land altid blive ukiendeligt, og ikke lettelig lade ſig beſtemme (5).

Naar

(5) I Middel-Havet er der en liden Öe *Elva* paa den *Toſkanſke* Kyſt, i Nærheden af hvilken Compaſſet er ganſke forvirret, men hele Öen er og ſaa at ſige en Jern-Mine.

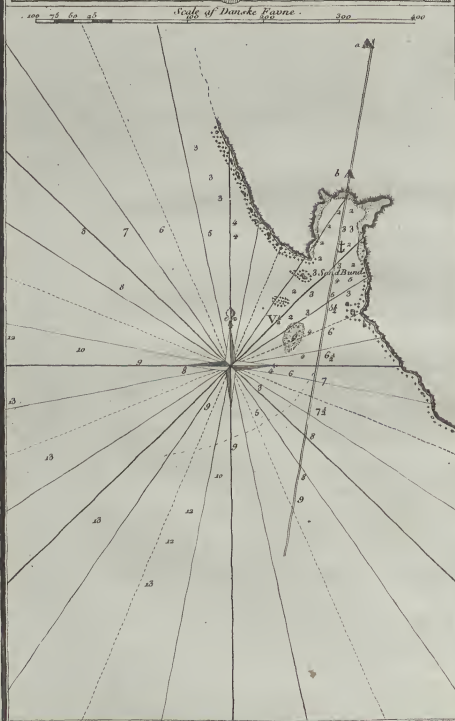
Naar i de følgende Beſkrivelſer over Havne eller Kyſter anföres Courſer ved Indſeilingerne, Peilinger af Mærkerne eller desligeſte, da bliver det altid forſtaaet paa Compaſſet, og efter de nylig anförte Misviisninger, med mindre det udtrykkelig nævnes at være retviſende; yderſt nöie, paa enkelte Grader, ville diſſe Peilinger neppe kunne fordres at ſvare, da Compaſſet er et Inſtrument, der er lidet for uſtadigt dertil, men jeg troer dog, det vil blive til fuldkommen Oplysning, Tydelighed og Sikkerhed.

Snee-Fields Jøkelen, i 12°0 fra N: om Ost 17 til 18 Miile

Om

Kaart over Thorshavn.

a Reikianæs. b Carl-Klippe. c Havneberg. d Thorshavn. e Boesand-Havn. f Kalen.

Fortoening af Landet imellem Boesand og Reikianæs

Om THORSHAVN, Plade B.

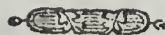
Den förſte Havn, ſom findes paa Kyſten, naar man fra *Reikianæs* gaaer Nord paa, er *Thorshavn.* Det er ikke nogen god Havn, overmaade liden, og ikkun tienlig for ſmaae Fartöier, dog har den af og til været beſeilet. Naar man er lige for Havnen, da er *Gaulga-Klette* (6) i Nord paa Compaſſet. Inderſt i Bugten eller Havnen ſees tvende opſtablede Steen-Varder; naar man bringer diſſe over eet, er man ret for Indlöbet; man beholder dette Mærke, og ſtyrer omtrent N. O. paa Compaſſet lige ind i Havnen; man ankrer midt imellem Veſthukken af Havnen, og det inderſte i Bugten, hvor der med daglig lavt Vande bliver 3 Favne Vand. Nærmeſt den Nordre Side er det dybeſt og den bedſte Grund; i den Strækning, ſom Mærkerne viſe, er overalt Sand-Grund, ved Siderne er Steen-Grund, dog meeſt ved den Söndre Side. Her kan ikke indſeiles uden med godt Veir; thi det er ikke muligt, at noget Fartöi kan, naar det blæſer noget, komme til Ankers med Paalands-Vind, og faae ſvaiet for ſit Anker, uden at komme paa Grund, tilmed er det yderſte af Indlöbet farligt at indſeile for Brændinger, naar Söen ſtaaer paa. Det Fartöi, ſom gaaer derind, maae fortöie for Söe-Vinden, nemlig Sydveſt, og bruge 4 Touge, og i det mindſte 3 Ankere; man kan have en Ende i Land paa den Nordre Side, og giöre faſt til en Steen, og ſaavidt ligge ſvinebunden.

Havne-Tiden er Kl. 5tim: 40′. Med Spring reiſer og falder Vandet 9 Fod, og med ſlap Tid 5 Fod. Floden ſætter N. W. og Ebben S. O. paa Compaſſet.

Land-Toningen, ſom ſtaaer paa hosföiede Kaart, over bemeldte *Thorshavn* fra *Reikianæs* til *Boeſand*, er vel ikke ſaa aldeles nöie, dog meget kiendelig. Den er ſtukket efter *Minors* Tegning.

(6) Et kiendeligt lidet Field, med en Klöve i, paa Sydhukken af *Boeſands-Havn*, ſee Kaartet derover, Plade C.

Om BOESANDS-HAVN, Plade C.

Denne ligger ſtrax, knap en halv Miil, Norden for den foregaaende, og beſeiles alle Aaringer. Landet maae ikke ſöges alt for nær, eller Havnen anduves, med mindre det er godt Veir og nogenlunde ſmult Vande, hvorfore Sydlige og Syd-Oſtlige Vinde dertil ere de bedſte. Paa en halv Miil eller för ſeer man kiendelig Kiöbmands-Huſene og Flaget paa ſamme, tilligemed, naar man kommer nærmere, en humpelagtig Höi paa det lave Land, noget Syden for Indlöbet, kaldet *Goulga-Klette*; dette Mærke föger man at bringe omtrent i O. ½ S. paa Compaſſet, indtil man kommer ſaa nær, at man kan ſee den Kage- eller Mærke-Tönde paa en Stang, ſom ſtaaer ved Strandbredden, da, ved at holde denne i Klöften paa *Goulga-Klette*, ſeiler man paa dette Mærke, indtil man faaer de Nordlige Mærker over eet, nemlig den opreiſte Tönde paa Weſt-Enden af *Houl*, og den, ſom ſtaaer ved Gaarden *Glymbay*, dog ſaa, at denne ſidſte holdes lidet Öſten for den förſte (7); det förer lige i Havnen, og man kan paa Ankerpladſen, kaldet *ydre Leyden*, efter Vindens og Strömmens Beſkaffenhed, enten ſtoppe for eet Anker, eller ſtrax faae Toug bragt i Land i Ringene. Mere end 2de Fartöier kan denne Havn ikke modtage paa een Tid, det ene at ligge paa *Indre*, det andet paa *ydre Leyden*. Paa begge Steder fortöies i Ringe. Paa *indre Leyden* ligger Skibet ordentlig ſvinebunden, men paa *ydre Leyden* maae det Toug, ſom paa Kaartet ſees at gaae agterud fra Skibet, gaae ud af Klydſet og ligge under Skibet, thi ſaa kan det ſvaie og ligge for dette med Land-Vind; alle tre Touge, Skibet ligger for, bör være Svær-Touge. Paa *indre Leyden* er der med Ebben 2½ Favn dybt, og paa *ydre Leyden* 4½ Favn.

Med lavt Vande er denne Havn ganſke god, men med Storm af Weſtlige Vinde og höit Vande, da ſtaaer Rullingen ind over Skiærene, der i Særdeleshed lader ſig fornemme paa *ydre Leyden*, da Skiærene allerede ere under med ¾ Flod. Paa denne Havn ere der Lodſer. Havne-Tiden, og Vandets Stigen og Falden, er ſom i den foregaaende.

(7) Diſſe Mærker af opreiſte Tönder have den Feil at være for ſmaae og ukiendelige, til man er meget nær. De opſættes af Lodſerne, kun naar Skibe ere i vente.

Om

Boesands Havn

Scale af Danske Favne

25 50 75 100 200 300 400 500 600 700

℘.

D

Scale af Danske Favne

26 50 75 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000 1100 1200 1300 1400 1500

Kieble Wiig

Handelshuusene

Sand Bund

Sand Bund

Leer Bund

Warnæs Wiig

Warnæs

Ileuppet

Hege Wiig

Stacken

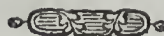

Om KIEBLEVIIG, Plade D.

Den er den förste Havn og Handelsted, man faaer i *Faxe-Bugten* Östen for *Skagens Huk*. Foruden at den er let at kiende, for at anlöbe efter General-Kaartet, saa har man det bedste Mærke af *Houlsbierg*, en brat og skarp Huk, under hvilken, et lidet Stykke fra Landet, staaer en steil Klippe op af Söen, kaldet *Stakken*; en Halv Fierding Miil Sönden for den er *Ilenippet*, som er den Nordligste Huk af *Kiebleviig*; mellem den og *Vas-Næs* er Bugten; den er overalt maadelig dyb, har god Sand- og Leer-Bund. Man ankrer omtrent midt imellem disse Hukker, lige for Handelshusene, og löber ikke længere ind, end at man kan see *Stakken* noget uden for *Ilenippet*, hvor man har 14 til 15½ Favne Vand. Skibet fortöies med det bedste Anker for N. O., det andet for S. O. Med Storm af N. O., som blæser her meget haardt, er det en slem Red, hvor Skibets Frelse beroer alene paa Ankere og Touge. Skulde et Skib drive paa Land, da kan der ikke være ringeste Haab at frelse Mennesker eller Skib. Her kan ikke losses eller lades uden med godt Veir; thi er der nogen Söe-Gang, kan ingen Baad eller Fartöi bierge sig ved Landings-Stedet.

Imidlertid beseiles den aarlig, og er en af de gode Fiske-Havne. Höit Vande indtræffer her med nye og fuld Maane Kl. 5tim. 50′. Vandet reiser og falder i slap Tid 7 Fod, og 12 Fod med Spring-Tid.

Om VASLÖSEVIIG, Plade E.

Naar man gaaer videre Öfter efter, faaer man *Vaslöfeviig*, en liden ubetydelig Anker-Plads, hvor og nu fielden kommer Skib, fkiönt den i de ældre Tider har været meget befögt af de Tydfke, fom handlede paa *Iisland.* Fra Hukken *Vaslöfe-Tangen*, ftikker et Steen-Reev ud to Kabellængder der inden for; dog i Aabningen af Bugten kan et maadeligt Skib ligge, da der med daglig lavt Vande er 3 Favne dybt. N. O. Vind er her den værfte, men dog er uden Tvivl Söen ikke nær faa flem fom paa *Kiebleviig;* man giör bedft i at fortöie med det Bagbords Anker i O. N. O., og det andet i S. O. t. O. fra Skibet, og videre kan man bringe et Kabeltoug forud fra Bagbord i Land, paa et af Skiærene i Nord eller N. N. W. paa Compaffet, for at holde Skibet ftævnet imod N. O. Vinden; et andet Landtoug maatte giöres faft paa Syd-Skiærene omtrent i W. S. W. fra Skibet (alt paa Compaffet), fom i godt Veir kunde tages agter ind, men med haard Kuling af N. O. ftikkes lös og lade ligge paa Bunden; derimod med blæfende Sydveftlige Vinde, om det holdt for haardt agter fra, kunde det tages forind paa den Styrbords Bov, da der paa det Nordre Landtoug kunde ftikkes faa meget igien, at Skibet kunde fvaie derover.

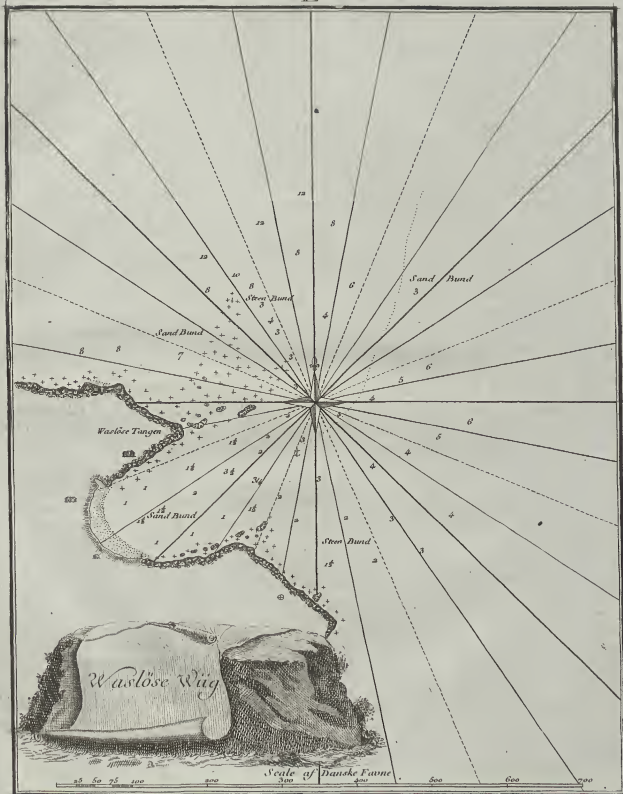
Med alle Vinde kan man her midt i Bugten lande med Baade, da Landbredden ikke er ftenig.

Naar man peiler *Keilen* noget Sydligere end S. S. W., da er man lige for Havnen. Keilen (8) er et meget mærkeligt og kiendeligt Bierg, fom toner fig fom en rund fpids Pyramide, eller fom en Höeftak omtrent.

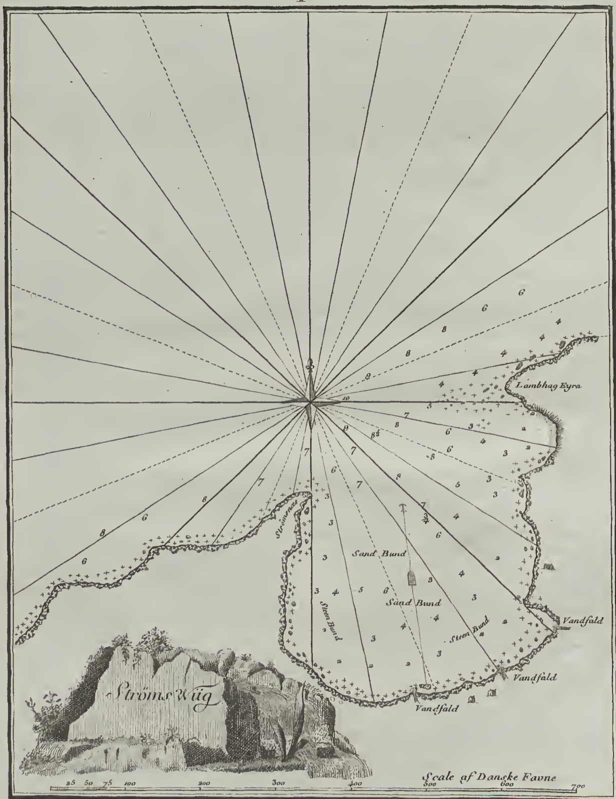
(8) Dette Field er mærket paa Kaartet over Kyften Plade A. og er let at kiende, fom og Land-Toningerne udvife.

Om

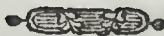

E
Sand Bund
Steen Bund
Sand Bund
Waslöse Tangen
Sand Bund
Steen Bund
Waslöse Wiig
Scale af Danske Favne
25 50 75 100 200 300 400 500 600 700

F

Lambhag Eyra
Sand Bund
Sand Bund
Steen Bund
Steen Bund
Vandfald
Vandfald
Vandfald
Ströms Wiig
Scale af Danske Favne
25 50 75 100 200 300 400 500 600 700

40

Om STRÖMSVIIG, Plade F.

Endnu en liden Viig paa famme Kyft. Midt i Viigen er den bedfte Anker-Plads god Sand- og Leer-Bund, bliver ei mindre end 5 Favne med lavt Vande. Nord-Oft er her ligefom paa de foregaaende den værfte Vind; dog vil den uden Tvivl ikke her give faa fvær Söe (da den ikke har faa lang Strækning), at jo gode Ankere og Touge kunne holde; thi Grunden er meget god. Som Handelfted havde det den Uleilighed, at her ikke er godt Landings-Sted for Baade; thi Landbredden er overalt klippig, dog har den i de ældre Tider været brugt, da de Tydfke handlede paa Landet. Det Sted, fom er mærket paa Kaartet o o, have de rýddet, og faavidt giort til den bedfte Land-Gang, hvor man kan komme til at loffe og lade med Fartöier, undtagen med lavt Vande, og med alle Vinde undtagen af N. O. Der falder meget færfkt Vand ud i denne lille Bugt, hvoraf den har fit Navn *Strömsviig*, faa Vandet endog er brak med lav Vande, hvorvel den er temmelig dyb fra 4, 5 til 9 Favne.

Til Mærke, at man er lige for Havnen, har man *Svedholt* (9) over eet med det höiefte *Akre-Field* (10) omtrent i N. O., og til famme Tid *Keilen* omtrent S. W. t. W. Man ligger bedft her, med at have et Anker forud i N. O. t. O. eller N. N. O. og et godt Kabeltoug i Land, i Midten af Bugten, hvor der findes med lavt Vande et lidet Skiær, hvilket der er Hul igiennem, at giöre Kabeltouget faft i.

(9) En ftor Iislandfk Bay eller Huus paa *Alptanæs*, fee Kaartet over *Skiæria-Fiorden*, Plade H.

(10) *Akre-Field* ved Nord-Hukken af *Hval-Fiorden*, viift paa Kaartet A, og kiendeligt af Land-Toningerne, omendfkiönt herfra i en anden Peiling.

Om

Om HAVNE-FIORD, Plade G.

Denne Havn, om ikke den ſtörſte, kan dog anſees ſom hidindtil at have været Hoved-Havnen paa *Island.* Her har ſtedſe været den fornemſte Samleplads for den Kongelige Handels Fartöier, hvortil uden Tvivl fornemmelig har bidraget, at Havnen i ſig ſelv er ganſke god, og en af de rummelige Havne her i Nærheden, og tillige er letteſt at komme til Söes fra, men i Særdeleshed, at her er god Vinter-Havn, for Fiſke-Jagter og maadelige Fartöier, ſom kunde taale at ſtaae tör med lavt Vand. I Mundingen af den Bugt, ſom tiener dem til Vinter-Havn, og inden for, er omtrent 9 Fod Vand med daglig höit Vand, og mere med Spring-Tid.

Havne-Fiord har den Lykke tilfælleds med alle de andre Havne her paa den Sydveſtlige Kyſt af *Island*, overmaade ſielden eller aldrig at ſee Hav-Iis, og ſom enddog ikke kommer herind, og Fiorden ſelv fryſer ikke til. Jagternes Oplags-Havn belægges vel næſten alle Vintre med Iis, men ſom den ikke der kan ſkrue, da der ikke er mindſte Söegang, kan det ikke være til Hinder for de der oplæggende Fartöier. Man har endog ſeet et Fartöi overvintre for ſine Ankre i den almindelige Havn lige for Handel-Stedet. Som denne Havn dog er aaben mod Weſten, ſætte haarde Weſtlige Vinde temmelig Söe ind, men ſom Grunden er jævn opgaaende, tager den meget af, at man kan ligge for ſine Ankere, og aldrig blæſer Söe-Vinden ſaa haardt ind, ſom de Sydoſtlige Vinde kaſte fra Landet, hvorfore man og fortöier med bedſte Anker for diſſe. Paa den indre Anker-Plads bliver ikke mindre end 3 Favne dybt med lavt Vande.

Denne Havn har hidindtil havt den ſtörſte Fiſke-Virkning, deels fordi her var mere Rörelſe, deels og at de ſmaae Fiſke-Jagter, ſom vare overſendte, til at opmuntre og lære Iislænderne Hav-Fiſkeriet, laae ſtændig her.

For at anduve og indſeile *Havne-Fiord*, da, naar man er tværs fra *Skagens-Huk*, ſættes Courſen Sydoſt ¼ Syd paa Compaſſet, og naar man faaer Kiending af *Vivelfield*, ſom er et höit, ved N. O. Enden noget brat

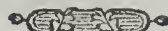
brat needgaaende Field, der ligger noget inde i Landet, da holder mau det ſtedſe i S. O. ¼ O., hvilket bringer lige for *Havne-Fiord.* Omtrent et godt Canon-Skud fra Strandbredden midt i Bugten af *Havne-Fiord,* udmærker ſig en liden Plet, ſom om Sommeren er meget grön; paa denne ligger en ſtor *Bay* (11) kaldet *Setberg*; naar denne Bay holdes paa *Vivelfieldet*; ſaa ſeiler man lige ind ad Fiorden, og fri for de mange Skiær paa den Nordre Side, ſom og for *Helga-Skiær* paa den Söndre Side. Men ſkulde man for tyk Luft og Taage ikke kunne kiende *Vivelfield*, da er der en Huk ſtrax neden for Handel-Stedet, kaldet *Fiſke-Klett*, denne viſer ſig ſom 3de ſmaae Skiær, og er kiendelig ſortere end det andet Land, dette tiener til ſamme Mærke, nemlig, at holdes over eet med *Setberg;* vil man ikkun ankre paa *Hukkert-Rehden,* da holder man ſamme Mærke, til man faaer *Valöre-Höjde* i W. t. S. eller Weſter, og ankrer efter Behag paa 5 til 8 Favne, alt ſom man löber nær *Langöre* (12), men man bör ikke ligge længere ude, end at have *Keilen* over *Valöre-Höſde*; thi ellers finder man paa adſkillige Steder ſtenig Grund. Vil man gaae ind paa den rette Havn, da holdes endnu noget længere ſamme Mærke, til man nærmer ſig til *Fiſke-Klet*, ſaa holder man af Midtveis, til man er inden for denne Huk, hvor man ankrer efter Behag. Grunden er ſandig, men noget ſkarp, ſaa det egentlig ikke er ſtærkholdende Bund, ellers er Havnen god, og om Sommeren iſær er der ingen Söegang af Betydenhed.

Til et godt Mærke, at kiende *Havne-Fiord*, naar man ellers er i *Faxe-Bugten*, og ſiden at ſöge ovenmeldte Mærker til Indſeilingen, tiener i Særdeleshed *Beſſeſtad*, en grundmuret Bygning, ligger nogenledes höi, og falder godt i Syne (13); den ligger paa *Alptanæs*, det Land, ſom adſkiller

(11) *Bay* det er et Iislandſk Huus.

(12) *Langöre* er en Fiſke Virke-Plads, og har Handelen för havt et Huus der, ſom ogſaa almindelig heiſer Flag; en Fremmed kunde derfor let antage det for Handels-Stedet ſelv, men dette ligger dybere inde i Bugten af Havnen.

(13) Det er Stift-Amtmandens Bolig; den er for nærværende Tid hvid kalket. Det vár for Kiendingens Skyld fra Söen ſærdeles nyttig, naar den ſtedſe blev ſaaledes holdt, ſaavelſom *Apotequet.*

ſkiller *Havne-Fiord* og *Skiæria-Fiord*, men man maae ikke tage Feil af denne og *Apotequet*, ligeledes en grundmuret Bygning, men ſom ligger paa *Sæltiarnarnæs*, der igien adſkiller *Skiæria-Fiord* og *Holmeus-Havn*, altſaa ſkal man have diſſe Bygninger hver paa ſin Side, naar man ſkulde gaae ind til *Skiæria-Fiorden*, men dem begge om Bagbord, naar man ſöger *Havne-Fiord*, og altſaa dem begge om Styrbord, hvis man gaaer til *Holmens-Havn*.

Skulde man krydſe, for at gaae ind eller ud af *Havne-Fiord*, da har man paa den Söndre Side ingen Ting at befrygte, undtagen *Helga-Skiær*. Dette Skiær eller Steengrund falder tildeels tör med lav Vande i Spring-Tid; naar man ved Indſeilingen har noget nær Længden af det maa man ikke komme længere Syd, indtil at *Vivel-Field* gaaer til *Hammercods Hammer*. Lang-Mærket for Længden deraf er *Hval-Fiordens* Sydhuk eller *Eſſiöhals* (14) over eet med *Garde-Kirke*, thi juſt lige i denne Strækning ligger *Helga-Skiær*.

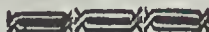
Den Nordveſt Side af *Havne-Fiord*, fra noget neden for *Garde-Kirke*, og til den Nordligſte Huk *Mölshöfde* er meget ureent med udſtikkende Steen-Grunde. Man maae derfor ikke komme længere Nord, end at det Nordligſte af 3de ſmaae Fæe-Huſe (15), ſom ligge paa den ſamme Grönning ſom *Setberg*, kommer til Nordkanten af *Vivel-Field*. At lodde til diſſe Grunde er ikke ſikkert; thi der er 5 til 6 Favne tæt til dem, ellers er der midt i Farvandet, naar man er tværs for *Mölshöfde* 11 til 13 og 14 Favne, ſom aftager, alt ſom man kommer længere ind.

Paa *Havne-Fiord* er der Lods, ſom kommer om Bord efter det ſædvanlige Signal.

Her er höit Vande med nye og fuld Maane Kl. 6. Vandet ſtiger og falder i Spring $14\frac{1}{2}$ Fod, og i ſlap Tid omtrent 9 Fod.

(14) *Eſſiö* er et kiendeligt Field paa Syd-Hukken af *Hval-Fiorden*.

(15) Dette Mærke, ſaaledes angivet af *Minor*, har jeg ved Indſeilingen til *Havne-Fiorden* ikke tydeligen kunnet kiende, men jeg veed ikke at kunne angive noget bedre. At krydſe i Havnen paa diſſe Mærker uden Lods, vil man vanſkeligen kunde.

Om

G

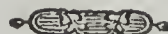

Scale af ½ Dansk Miil
KAART
over
HAVNEFIORD
Mölshöfde
Hledsnæss
Garde Kirke
Backen
Deise
Lang øre
Leer Bund
Leer Bund
Leer Bund
Leer Bund
Leer Bund
Leer Bund
Helga Skier
Hukkert Reeden
Handelshuusene
Fiske Klet
Sand Bund
Sand Bund
Vand Ström
Setberg
Hamercots Hamer
Eyre Skier
Walörehöfde
Polte's Huus
Jagternes oplags Havn
Skibshoul
Vand Ström
Fiske Jagternes Huus

Om SKIÆRIA-FIORD og HOLMENS-HAVN med videre, som findes paa det specielle Kaart fra KIARLARNÆS til MÖLSHÖFDE, Plade H.

SKIÆRIA-FIORD bærer dette Navn med Billighed af de mange Skiær, der ligge uden omkring og i samme, den bliver og lidet eller intet beseiler, som der ingen Handels-Sted er, og har 2de andre saa nær ved sig. Naar man kommer fra Söen, for at indseile denne Fiord, og har Kiending af begge de nysmeldte grundmurede Bygninger, *Apoteqvet* og *Bessestæd*, da bringer man dette sidste i S. ½ O. paa det nærmeste (maaskee lidet Sydligere), da maae man tillige have et lidet toppet Field, kaldet *Nutan*, paa Mellem-Landet og *Grindar-Skard* paa Over-Landet over et med *Bessestæd* (16); paa dette Mærke indseiles Fiorden imellem de blinde Skiær *Jorander-Bode* og *Kieppe*n, med lavt Vande ere de tildeels törre. Man vedbliver at holde dette Mærke, til man kommer Landet, som viser sig lige under *Bessestæd*, nær paa omtrent 3½ Kabellængde, og da vil man faae *Kousnæsheller-Huk* over eet med *Vivelfield.* Med dette sidste Mærke, og S. O. t. S. Cours, seiler man imellem *Eyerodde* og *Lamberstader-Skiær* 1½ Kabellængde uden om *Eyerodde*; skulde man da end ikke, for paafaldende Tykning, see Over-Landet og kiende *Vivelfield*, da kan man vel endda gaae der igiennem omkring *Odden* Midtveis, thi der ere 3 Kabellængder imellem denne og Skiærene. Naar man er Odden forbi, og har den omtrent i S. W. t. W., da holdes Syd, indtil at *Keilen* gaaer paa *Bessestæds-Kirke*, og *Eyerodde* er i N. W., da lader man Ankeret falde. Man har der omtrent 9 Favne Vand Sand-Grund, dog er her i Pletteviis Skiæl og Muslinger i Grunden. Man kan, om man

(16) See Landtoningen som staaer paa Kaartet; da den er stukket efter en meget slet Tegning af *Minor*, er den vel ikke saa fiin og reen, men dette Hoved-Mærke kan man sikkert kiende. Jeg har været i Stilling at tydelig see det under Forbiseiling, da jeg vel ikke styrede ind til *Skiæria-Fiord*, men seilede til *Holmens-Havn.*

man vil, fortöie med et Varp alene, for at holde Ankeret klar. Denne Ankerplads kaldes *Besseſtæds Seila*, da *Besseſtæd* ligger her ſtrax ved.

For at indſeile *Skiæria - Fiord* giennem det Söndre Indlöb, da bringer man *Apoteqvet* paa *Seltiarnarnæs* i O. N. O. $\frac{1}{4}$ N. fra ſig, men denne Peiling maae man have, förend at *Vivelfield* gaaer til *Svedholt*, thi det er Tværmærket for Syd-Enden af *Svedholdtsbode*, da ſees paa *Seltiarnarnæs* nogle Bayer nær ved, men S. O. for Apoteqvet, den Sydligſte af ſamme bringes over eet med *Eſſiöhals*, det er Syd-Hukken af *Hval-Fiord*, ſom da haves i O. N. O. Efter dette Mærke, og med denne Cours, ſeiles imellem *Svedholdtsbode*, ſom man faaer om Bagbord og *Svedholdts-Holm*, hvilken bliver om Styrbord, indtil man er Holmene vel forbi, ifald det er lavt Vande, at man kan ſee dem, ellers holdes dette Mærke og Cours, ſaa længe til man faaer *Vivelfield* over *Eyerodde*, og da holdes igien S. O. ind, til man faaer det ovenanförte Mærke af *Vivelfield* over *Kousnæsheller*; derefter fölges det övrige, ſom er ſagt, for at ankre paa *Besseſtæds-Seila*; ſkulde man ikke kunne ſee *Vivelfield*, da holder man Indſeilings-Mærket, indtil man har *Eyerodde* i S. O. t S., förend man holder af til S. O., og gaaer ſaa omkring bemeldte *Odde* paa $1\frac{1}{2}$ Kabellængde fra Landet, mellem den og *Lamberſtadar-Skiær*. Det Söndre Indlöb har den mindſte Dybde, da imellem *Svedholdtsbode* og *Holmene* er kun $3\frac{1}{2}$ og 3 Favne Vand i Spring-Tid.

Hvis der ikke er ſaa megen Söe, at det bryder kiendelig paa Skiærene, da bliver det altid ſikkerſt, at indſeile ſaavel det Söndre ſom Nordre Indlöb med lavt Vande; thi da ſees over Vandet *Kieppen*, *Joranderbode*, *Svedholdts-Holme* og *Lamberſtader-Skiær*. Om man ikke ankrer paa *Besseſtæds-Seila*, kan man gierne löbe længere ind paa Fiorden, mellem den og *Kousnæs*, hvor der er 3 til 5 Favne Vand med lavt Vande, Leer- og Sand-Grund.

Man har endnu en god Ankerplads i *Fosvaag* paa 3 og $2\frac{1}{2}$ Favn Vand. Indſeilingen er let, man holder ſig og ankrer midt i Vigen.

Alle diſſe ere ganſke gode Sommer-Havne, Dybderne paa Kaartet ere anförte efter daglig lavt Vande. Havne-Tiden er Kl. 5tim: 50', og Vandet falder i Spring omtrent 14 Fod, og i ſlap Tid 9 Fod.

Til

Til Tvær-Mærker for nogle af de Landlöſe Grunde kan Fölgende tjene.

Naar *Grote-Tangens Varde* kommer over eet med Syd-Hukken af *Hval-Fiord* eller *Eſſiö-Hals*, da er man lige for *Kieppen*, og naar *Varden* gaaer N. W. eller inden for *Eſſiö-Hals*, da er man inden for dette Skiær.

Ligeledes for *Joranderbode*, da er man i Strækningen med dette Skiær, naar *Varden* paa *Sydernæs* gaaer til *Eſſiö-Hals*, og man er inden for ſamme, naar Varden gaaer uden for dette Mærke.

Endelig er der Sönden for *Apotequet* et langagtigt Bierg, kaldet *Næsholdt*, derpaa ſtaae 2de ſmaae *Varder*; det er neppe man ſeer den Nordligſte af diſſe, men denne til *Eſſiö-Hals* giver Strækningen af N. W. Hukken af *Lamberſtader-Skiær*.

HOLMENS-HAVN. *Reikiavik* er egentlig Navnet af Handels-Stedet, ſom ligger her ved *Holmens-Havn*, og er en af de Steder, Hans Majeſtæt allernaadigſt har behaget, ved Placat, angaaende den Iislandſke Handels Frigivelſe, at give Kiöbſtæd-Rettigheder. Havnen beholder endnu Navn af *Holmens-Havn* fra den Tid at Handels-Huſene ſtode paa nogle ſmaae Holme, der ligge her, ſom kaldes *Granholmene*, men da Söen ofte overſkyllede diſſe, hvilket endnu dagligen ſkeer, ſaa bragte man dem förſt paa *Örfars-Öe*; paa denne kan og imellem i meget haardt Veir Söen ſtaae höit, den er dog beboet af et par Iislandſke Fiſker-Familier. Baade af denne Aarſag, og fordi det i andre Henſeender var beqvemmere, bleve omſider Magazinerne flyttede lige over for paa det faſte Land, og Stedet var kaldet *Reikiavik*.

Her findes nok den ſtörſte Samling af Bygninger paa hele Iisland, da der iblant ere adſkillige Publique, ſaaſom Tugthuſet; Hans Majeſtæt har nylig ladet opbygge et nyt og ſtort Skole-Huus, da Skolen fra *Skalholdt* er forflyttet hertil, med de henhörende Lærere og Betientere; ligeledes har Biſkoppen fra *Skalholdt* faaet Befaling at boe her. Her findes og en Klæde-Fabrique, ſom forarbeider grovt Klæde og adſkillige Töier af Landets egen Uld.

Havnen er til Sommer-Havn meget god, Ind- og Udfeilingen ikke vanfkelig, og fom det tillige er en temmelig god Fifke-Plads, bliver det af diffe og flere Aarfager at formode, at denne Havn bliver, i Fölge den frigivne Handel, en af de meeft befeilede.

At anduve og indfeile denne Havn, er virkelig, med Kaartet over Kyften og dette fpecielle Kaart, temmelig let. Hvor man end er ude i *Faxe-Bugten*, og har Kiending af *Effiö-Field*, da fætter man Courfen der efter, indtil man nærmer fig Havnen; til at kiende dette, vil Land-Toningen, fom her fölger paa Bladet M, give bedfte Anviisning. *Effiö-Field* ligger paa den Nordre Huk af den Indbugt, hvor *Holmens-Havn* er, og fom adfkiller den fra *Hval-Fiord*; og *Akkre-Field* ligger paa Land-Tungen mellem *Hval-* og *Borger-Fiord. Skarsheide-Field* noget inde i Landet, og *Blaae-Kull* et Stykke inde i *Borger-Fiord*, diffe Fielde udmærke fig faa kiendelig fra alt Landet der omkring, fom tildeels er lavt at man ikke kan tage Feil, og ere overmaade gode Landkiendinger, i hvad Havn heromkring man end vil föge. Naar man kommer nærmere *Holmens-Havn*, at man kan kiende Under-Landet, og fee *Beffeftæd* og *Apotequet*, er alting tydeligt for Indfeilingen; man kan holde efter Foden af *Effiö-Field*, indtil man er omtrent midt for Bugten mellem *Kiarlarnæs* og *Grote-Tange*, har man da Kiending af *Vivel-Field*, bringer man dette i Syd $\frac{1}{4}$ Oft, og ftyrer famme Cours, hvilket bringer lige for *Eng-Öe*; denne er maadelig höi, paa famme ligge nogle Bayer, fom kunne tiene til Kiending; thi man feer da tillige *Akker-Öe*, men denne er en liden, lav og ubeboet Öe. Ind imellem diffe er Indfeilingen til *Holmens-Havn*, men man maae vogte fig, at ikke nærme fig *Akker-Öe* paa den Nordre Side, paa mindre end 7 Favnes Dybde, da der ftikker et Rev nogle Kabellængder ud derfra; naar man er imellem diffe Öer, fees *Örfars-Öe*, og holdes need, til at gaae Öften om den, paa et par Kabellængders Afftand, indtil man haver det Sydlige deraf omtrent i Nord; der er den bedfte Anker-Plads, paa 6 til 7 Favne god Grund. Ifald man ikke kunde lægge Anker-Pladfen op, og desaarfag vilde krydfe eet eller flere Slag, da maae man vel vogte fig for et Rev, der ftikker omtrent 3 Kabellæng-

bellængder i S. W. ud fra den Sydlige Pynt af *Eng-Öe*, der er 7 Favne dybt tæt til der.

Naar man var kommen Sönder fra, og havde passeret *Seltiarnarnæs*, eller var i Nærheden deraf, hvilket kiendes af *Apoteqvet*, kunde en Fremmed let forvildes, ved det man fra Söen kan da see Skibene, som ligge paa Havnen, og troe, at man kunde holde ind imellem *Næsset* og *Akker-Öe*, men der ere, for Grunde og Skiær, ingen Löb, saa det er nödvendigt, at gaae uden om *Akker-Öe*. I Tilfælde kan man gierne gaae imellem *Eng-Öe* og *Viid-Öe* til *Holmens-Havn*; dette Löb er reent, især nærmest og tæt under *Eng-Öe*, indtil man kommer til Revet fra Sydhukken, derimod fra lille *Skarva-Klett* i lige Linie til det Nordlige af *Viid-Öe* strække sig nogle blinde Skiær.

Havne-Tiden og Vandets Stigen og Falden er her paa det nærmeste som i *Skiæria-Fiord*.

Efter Herr Stift-Amtmandens, Kammerherre *Levetzovs* Foranstaltning, ere der for nærværende Tid Lodser her paa Havnen, imidlertid kan man med disse Efterretninger og Kaartet sikkert anlöbe denne Havn.

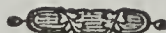
Her i denne Bugt, som dette Kaart indbefatter, ere adskillige andre Anker-Pladse, men hvor Skibe aldrig komme, formedelst at Handels-Stedet er paa *Reikiavik*, som og i alle Henseender er det beqvemmeste. Skade og beklageligt er det, at her er dog ingen god Vinter- eller Oplags-Havn. I den Bugt, der kaldes *Jonge-Jans Vinter-Havn*, har vel et Skib, som den fik Navn efter, lagt Vinteren over, men der bliver med lavt Vande ikkun 6 til 8 Fod, altsaa flyder og staaer Skibet vexelviis.

Smaae Fartöier, som ikke stikke mere end 6 til 8 Fod, kunne faae en god Oplags-Havn i *Knudsviig*, da Grunden er god og reen.

EIDSVIIG imellem *Viid-Öe* og *Gieldinganæs*, er en liden Anker-Plads, Indseilingen er meget let Nord om *Viid-Öe*.

LEERVAAG har for liden Dybde, som Anker-Plads, dog kunde man med smaae Fartöier; og i Bugterne ligge op paa samme Maade, med at staae tör med lavt Vande.

TÆRNÖE-SUND skulde uden Tvivl blive den bedste Vinter-Havn for större Fartöier, da midt i Löbet er med lavt Vande 2½ til 3 Favne; man

man ligger her meget ſikker, baade for Söe og Storm, men det dybe Löb er kun ſmalt, man kunde da fortöie agter og for. Paa Kaartet er det nok viiſt for ſtort, nemlig at *Tærnöe* ſkulde ligge nærmere Landet. Indſeilineen er ſaa let, at den behöver ingen videre Anviisning end Kaartet. Man kan gaae Sundet ind og ud, baade Norden og Sönden om Öen, ligeledes kan man gaae Öerne og Landet her omkring meget nær, undtagen Syd-Oſt Enden af *Lund-Öe.* Vilde man gaae ind af det Söndre Indlöb, da ſeer man ikke Aabningen af Sundet, eller *Tærn-Öe* at ſkilles fra Landet, förend man har *Gieldinganæs* tværs, ja endog er det forbi.

Endelig er KOTLE-FIORD. Næſten midt i ſamme ligger et lidet Skiær, kaldet *Helga-Skiær*; man ſkal gaae Norden om det, mellem dette og nogle ſmaae Skiær, ſom ligge ud fra *Siaulqvir-Huk*, ikke nærmere end ½ Kabellængde til *Helga-Skiær*; med höieſte Vande ſees det ikke over Vandet; naar man er kommen inden for Skiæret, og kan ſvaie frit, maa man ankre, hvor man har 2 til 3 Favne med lavt Vande, god Sand- og Leer-Bund.

I HOFSVIIG kan ingen Skibe gaae ind, for Skiær og Grunde, og ſkulde man krydſe her paa Bugten, bör man ikke nærme ſig *Bremnæs* fra denne Side, eller Aabningen af Vigen for meget, af ſamme Aarſag.

Om

Om HVAL-, BORGER- og STRAUNS-FIORDE, Plade I.

HVAL-FIORDEN er en dyb indgaaende Fiord. Naar man vil andløve ſamme, da retter man ſin Cours, efterſom hvor man er paa *Faxe-Bugten*, at gaae ind imellem *Eſſiö-Field* og *Akker-Field*; naar man da kommer ſaa nær, at man kan ſee Fiorden aabne ſig, holdes med Öſter-Cours paa Compaſſet midt ind i ſamme, indtil man faaer *Kiarlarnæs* i Sönder, da maae man holde ſig til den Nordre Side af Fiorden, for at ſkye *Neuſla-Skiær*. Mellem dette og Sönder-Landet er ganſke opfyldt med Skiær og Grunde. Med lavt Vande ſees *Neuſla-Skiær*. Til Mærke for at være paſſeret dette, haves *Keilen*, det omtalte kiendelige Field paa Syd-Siden af *Faxe-Bugt*. At ikke ſeile Sydligere, end at bringe det tæt Norden til *Andreas-Öe*, förend at *Sörbay* er kommen Weſten for det underſte af *Eſſio-Field*, derefter holdes Midtveis ind ad Fiorden med Öſter-Cours, indtil man faaer Kiending af *Hval-Eyra*.

Skulde man krydſe ind af *Hval-Fiorden*, da maae man ikke komme *Akkernæs-Skagen* nærmere end ¼ Miil, eller efter Loddet 10 til 12 Favne, til man faaer *Kiarlarnæs* i Syd paa Compaſſet; ſiden kan man nærme ſig den Nordre Side til paa 8 Favne, indtil man er forbi *Indre-Holmen*; derefter er Fiorden reen tæt til Landet paa denne Side, men paa den Söndre Side maae man ikke komme *Andreas*-Öe nær, Norden for, paa mindre end 12 Favnes Dybde, og det beſtandig derfra op til *Neuſla-Skiær*, og fra det igien til *Hval-Eyra*, ikke paa ringere end 16 Favne, thi ſtrax inden for diſſe Lodſkud bliver grundt, og man kan ſtöde paa blinde Skiær. *Hval-Eyra* er en lav udſtikkende Huk, men er reen; man kan gaae den nær paa en Kabellængde, og haver 7 Favne Vand. Öſten for denne Huk er en Anker-Plads paa 10 til 11 Favne Vand, god Sand-Grund. Her har tilforn været et Handelſted og Slagter-Havn; og da i Egnen heromkring ere gode Græs-Gange, og Indbyggerne lægge Vind paa Faare-Avlen igien, kunde det give Haab, at denne Handel kunde faae Sted her paa nye.

Men

Men ſom Vinden blæſer næſten daglig ud af *Hval-Fiorden*, hvilket giver her nogen Söe, kan man ſaa længe ikke med Fartöier komme vel til og fra Landet paa *Hval-Eyra*; men ſtrax inden for er *Marie-Havn*, ſom er meget god, ſkiönt liden; i denne ligger et lidet Skiær, kaldet *Marie-Skiær*, hvor Anker-Pladſen er inden for; dette Skiær ſees ikke förend med $\frac{1}{4}$ Ebbe; ſkulde man derfor komme med höit Vande, for at gaae derind, giorde man bedſt, at ſtoppe under *Houls Houle Tange*, en meget god Anker-Plads paa 6 til 7 Favne, indtil man enten ved det faldende Vande ſaae Skiæret, eller man foer hen med Fartöier, at ſætte et eller andet Mærke derpaa; tæt rundt om det er der med lavt Vande $2\frac{1}{2}$ Favn dybt. Naar man ſeiler ind, og faaer *Marie-Skiær* i W. N. W. $\frac{1}{2}$ W. $1\frac{3}{4}$ Kabellængde fra ſig, lader man bedſt Styrbords Anker falde, og bringer det andet ud i Weſter og W. t. S. at faae Skiæret i N. W. t. N. fra ſig; her er aldeles ingen Söegang, men endog ſaa godt ſom altid ſtille; thi om det end blæſer en Storm paa Fiorden, fornemmes ſielden Vinden herinde. Saalænge et Skib ikke ſtikker mere end 15 Fod, kan det beſtandig ligge flot her, men ſkulde det gaae dybere kunde det ligge over paa *Houls Houle* Ankerplads. Her er overalt reen Sand-Bund. I Indbugten falder det næſten tört med lavt Vande (17).

Havne-Tiden er her Kl. $5\frac{1}{2}$, og Vandet ſtiger og falder i Springtid omtrent 14 Fod.

En Miil höiere oppe i Fiorden er endnu en liden Havn, kaldet *Öſter-Hvamsviig*, hvor et Skib kunde ligge inden for en liden Öe, der ligger i denne Viig. Foruden det er der næſten overalt god Anker-Grund dybere inde i Fiorden, men her falde ſaa ganſke forſkrækkelige Kaſte-

og

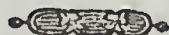
(17) Jeg kiender ikke Iiſens Beſkaffenhed her om Vinteren, ei heller det locale af denne Havn, uden af *Minors* nu anförte Beretning og Kaartet, men deraf at ſlutte, ſynes mig her at kunne blive en god Vinter-Havn, ſom dog virkelig haves Mangel paa blandt Iislands mange övrige Bugter og Havne, og at det maaſkee fortiente nogen Opmærkſomhed, ifald i Fölge den givne frie Handel, Iislændere ſelv eller andre i *Iisland* her omkring boende Handlende kom til at eie Skibe af nogen Störrelſe, mere end Jagter eller Hukkerter. Udg. Anmk.

og Hvirvel-Vinde, endog naar det blæſer maadeligt, ſaa det ofte reiſer Hvirvler af Söen nogle Favne i Veiret, hvorfor Skibe ikke bör lettelig vove at gaae derop.

Vinden blæſer ofte meget haardt ud af *Hval-Fiorden*, ſaa man ikke kan ſeile den ind, thi at krydſe den op, endog med Floden, vilde, om det var muligt, dog nok blive meget vanſkeligt, i det mindſte för man var inden for *Neuſta-Skiær*, imidlertid er der ved Mundingen af Fiorden ſtrax Norden for *Kiarlarnæs* en liden Stoppe-Havn kaldet

ANDREAS-HAVN, den er Sönden om *Andreas-Öe*. Her er ikke vel Rum for mere end eet Skib, og er desuden aaben mod Söen for Nordveſtlige og Weſtlige Vinde, men diſſe blæſe om Sommeren ſielden haardt mod Landet. For andre Vinde er den meget ſikker. Naar man er for Mundingen af *Hval-Fiorden*, ſöges Kiending af *Andreas-Öe*, ſom man dog paa den Nordre og Nordveſtlige Side ikke maae nærme ſig paa nogle Kabellængder, og paa den Öſtre Side af den er ogſaa ganſke opfyldt med Skiær; men man maae bringe Öens Weſt-Huk i S. O. og S. O. t. O. fra ſig, ſtyre ſaa S. O. imellem Öen og *Skarvakletterne*, nogle Skiær oven Vandet, hvilket altſaa bliver om Styrbord, og Öen om Bagbord. I Mundingen af Havnen er 10 Favne Vand Steen-Bund. Imellem N. W. Enden af *Skarvakletterne* og Öen er der 6 til 7 Favne, endnu Steen-Bund, men ſtrax inden der for Sand-Sund, og naar man faaer Weſt-Hukken af *Andreas-Öe* i N. W. 2 Kabellængder fra ſig, og tillige den S. O. Ende af *Skarvakletterne* i S. W. omtrent 1¼ Kabellængde, da er den rette Anker-Plads, hvor man har 4 Favne Vand med lavt Vande god Sand-Grund, ſom ligner Kliid. Weſt-Hukken af *Andreas-Öe* er reen tæt til; fra den Söndre Side midt for Öen eller lidet Öſtligere er et lidet Steen-Reev paa ½ Kabellængde. Ved Indſeilingen maa man og vogte ſig for de Reev og Skiær, ſom ſtikke ud fra *Musnæs*, hvorfore man ikke bör ſeile Sydligere eller Weſtligere, end til at denne Huk kommer i S. O.

Ligeledes paa den anden Side, under den Nordre Huk af Indlöbet til *Hval-Fiord*; ligger endnu en god Sommer-Havn kaldet

KROSVIIG. For at anlöbe denne, holder man Cours efter Sydkanten af *Akker-Field*, og har man Kiending af *Akkernæs-Skagen*, en fra Akker-Fieldet lav udſtikkende Land-Huk, til hvis Weſtre Side ikke bör kommes nærmere end en liden Qvart-Miil, eller efter Loddet paa 12 til 14 Favne, for de fra *Flaſe-Tange* udſtikkende Reve. Naar *Blaaekul* viſer ſig langs med den Nordre Side af *Krosviigs* Indbugt eller Söndre Side af *Flaſe-Tange*, da kan man holde ind med O. t. N. Cours Weſten om *Tiotar-Skiærene*; med lavt Vande ſees de juſt i Vandſkorpen; man ankrer almindelig, naar man har den *Sydre Flaſe-Tange-Huk* i N. W. t. W. Inden for *Tiotar-Skiærene* er Bugten reen overalt, og har god Anker-Grund. Paa den Sydre Side, og uden for *Sydre Flaſe-Tange*, kan löbes efter Loddet for Enden af det til paa 7 Favne, og ſiden paa 6 Favne Dybde. Men er man Weſtlig i Farvandet, og ikke ſkulde kunne ſee *Krosviig* for det höie Land, ſom er Öſten for ſamme, har man aleneſte at bringe *Blaaekul* i N. O. t. O. og ſtyre derefter ind til *Krosviig*; dette er tillige Mærket for *Tiotar-Skiærene*, nemlig det Nordre *Horn* af *Blaaekul* over eet med *Jader-Bay* (18); denne Bay er kiendelig, i det den ligger eenlig for ſig ſelv paa det ſlette Land, vil man derfor gaae ind til *Krosviig* Norden eller Weſten om *Tiotar-Skiærene*, da holdes ſaa meget Nord, at *Nordre-Horn* af *Blaaekul* aahner ſig lidet Norden for *Jader-Bay* (efter Söemands Sprog) en Haandſpags Længde, ſaa gaaer man fri for Skiæret, og ankrer, ſom för er meldt; vil man derimod gaae Sönden eller Öſten om *Tiotar-Skiærene*, da maae holdes lidet længere fra Skiæret, for et Rev, ſom ſtikker 2de Kabellængder ud fra ſamme; man lodder dertil paa 5 til 7 Favne, og til Grunden paa den anden Side paa 6 Favne. I Löbet er der 9 Favne dybt. Mærket for denne Indſeiling er, at holde *Blaaekuls Nordre-Horn* midt imellem *Jader-Bay* og *Garde-Kirke*. Omkring Kirken ligge 5 eller 6 Bayer ſamlede.

Naar man haver *Sydre Flaſe-Tanges* ydre Land-Huk i N. N. W., da er man inden for Skiæret, og har reent overalt.

Denne

(18) Toningen for dette Mærke, ligeſom det Fölgende for Indſeilingen til *Borger-Fiorden*, ſtaaer paa Kaartet efter *Minors* Tegning.

Denne Havn kunde uden Tvivl være meget beqvem til et lidet Handels-Sted, det ligger ſærdeles beleiligt for Fiſkerie, da det er nemt at komme til og fra Söen, hvorfore det og var en beqvem Havn at söge for Fiſker-Hukkerter, ſom laae paa Fiſkerie i *Faxe-Bugten*, naar de for Storm, ondt Veir og desligeſte maatte söge Land; uden Tvivl kunde der og gives noget Slagterie, da heromkring ere gode Græs-Gange. Denne Egn er og tillige temmelig vel beboet.

BORGER-FIORD er ligeledes en i Landet temmelig dybt indgaaende Fiord, men her findes ikke egentlig Havn eller god Anker-Plads; dog, ifald man var nödſaget, eller vilde gaae derind; er der Anker-Plads inden for *Midfiord-Skiær.* Naar man anduver *Borger-Fiord* imellem *Akkernæs* og *Thormoder-Skiær*, da bringer man *Blaaekul* i O. $\frac{1}{4}$ N. og ſtyrer derefter midt ind af Fiorden; naar man kan ſee *Midfiord-Skiær*, da holdes det juſt lige under *Blaaekuls Nordre-Horn*, indtil man nærmer ſig Skiæret paa nogle Kabellængder, da maae holdes lidet af, for at gaae Norden om det; man böier ikke for tidlig ind, thi der ſtikke blinde Skiær ud derfra; naar diſſe ere vel paſſerede, holder man lidet Styrbord ind, at ankre omtrent 6 til 8 Kabellængder derfra, paa 3 til 4 Favne Vand. Vel ligger man her i Beſkydt for Söen, thi den Söe, der kan ſtaae ind, er kun en död Rulling, men man ligger med Paalands Vind dog ikke vel; thi Ebben giver ofte 2 til 3 Rundſlag i Tougene; det er gandſke nödvendigt at fortöie, det eneſte Gode er, at Grunden er reen, og at der er god Holde-Bund.

Höiere oppe, inden for *Borger-Eyra*, er vel god Anker-Plads for maadelige Fartöier, i Henſeende til Beſkydt, men her bliver ikkun 11 til 12 Fod Vand med lavt Vande, og her er tillige en meget urolig Anker-Plads, for den ſtærke Ström, Tiden og Ebben foraarſager. Opſeilingen dertil er i övrigt tydelig nok af Kaartet. At krydſe ind ad *Borger-Fiord*, vilde ikke være raadeligt, da der er ſaa ureent paa begge Sider.

Fortoening af Indlöbet til Straumfiords Havn tagen uden for Thormoder Skiær.

A... *Korrenæshöpde*. B... *Hotlevurderberg*. C... *Indlöbet*. a... *ydre Warde*. b... *indre Warde*

STRAUNS-FIORD er ftrax Weften for Nord-Hukken af *Borger-Fiord*, en meget liden Havn, hvor der med daglig lavt Vande ikkun er 9 Fod, og med Spring-Tid ikkun $7\frac{3}{4}$ Fod. Her har i gamle Dage været Handel-Sted, og Indbyggerne i *Myre-* og *Borger-Fiords Syfler* önfkede meget, den kunde blive optagen igien, da de have faa langt at reife til Handel-Stæderne paa begge Sider; her og i hele *Myre-Syffel* er meget beleiligt for Fifkerie.

Ved Indfeilingen bör man paffe at komme ind med höit Vande; thi ellers er det ikke godt, at faae ftoppet paa Anker-Pladfen, da der ikke er Rum nok, at et Skib kan fvaie for fit Anker og törne op, uden at ftöde. Strömmen er og temmelig ftærk, i Spring-Tid löber den omtrent 3 Miles Fart, en Aarfag mere, for at paffe at komme ind med ftille Vande.

Fra Söen af föges *Thormoder-Skiær*, fom er höit og kiendeligt, og fees förend noget af det læge *Myre-Land*; naar man har Kiending deraf, da bringes det i O. N. O. og ftyres med denne Cours lige derpaa, til omtrent en liden Halv Fierding Miil fra det, for at undgaae *Ördars-*

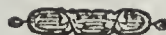
bode,

bode, saa holdes noget af Östen om dette, og da vil man see begge Varderne (disse ere af *Minor* opreiste) efter den Tegning, som her staaer over, holdende den Inderste lidet Norden for den Yderste; efter dette Mærke seiles Nord eller Westen om *Svarta-Fles Skiær*, medens man gaaer dette forbi, kan man aabne Varderne noget mere, men siden tvert imod, for at vogte sig for et blindt Skiær kaldet *Dritande.*

Men naar man kommer *Korrenæs-Höfde* nær paa 3 til 4 Kabellængder, maae Varderne igien aabnes, at den Inderste synes en Skibs-Længde Norden for den Yderste. I Mundingen er der ved *Korrenæs* Side flakkere, end ved den anden; man holder Sönder om *Hotlevurderbierg*, hvor den yderste Varde staaer; man kan da ikke see den inderste, uden at gaae nogle Vevlinger op i Vantet; siden holdes Midtveis imellem *Hotlevurderbierg* og *Buder-Öe*; naar man er ud for Midten af denne, maae Ankeret falde; det vanskelige, som sagt, er at faae törnet op, da her er saa lidet Rum, dog med höit Vande gaaer det an. Man giör bedst i at svinebinde, da her er lidet Rum, og her ikke kan gaae nogen Söe; der er kun 60 Favne fra Land til Land. Mere end eet Skib kan derfor ikke vel faae Rum, men Östen for *Buders*-Öe var Rum for 3 til 4 Fartöier, naar de kan gaae derind med höit Vande, da der ligger lige i Aabningen ved Syd-Enden af *Buders*-Öe et Skiær, som falder tört med lavt Vande; det sees lettelig, at man ikke kan feile denne Havn ind, uden med en nogenlunde rum Vind. Kaste-Vinde falde her aldeles ikke.

Her bliver höit Vande med nye og fuld Maane Kl. 5, 30 til 40 Minuter. Vandet reiser og falder i Spring Tid 12 til 14 Fod. Uden for *Strauns-Fiord* imellem Holmene og Skiærene sætter Floden S. S. O. og Ebben N. N. W.

Om

Om STAPPENS- og BUDENSTADS-REHDE, Plade K.

Paa den hele Kyſt fra *Strauns-Fiord*, ſom dog er en vanſkelig Havn nok, og til *Budenſtads-Rhed* ere ellers aldeles ingen Havne eller Anker-Pladſe for Skibe at kunne ſöge. Paa denne Strækning ere mangfoldige Skiær, helſt paa Kyſten af *Myre-Syſſel*. De Bugter og Indviger, ſom kunde have Anſeende til Havn, falde med Ebben aldeles törre, og tillige have ingen Beſkydt for Söen. Den Havn, her haves ved *Budenſtad* kaldet *Budenſtads Oſſ*, falder ligeledes tör. De Skibe derfor, ſom komme hertil, for at loſſe og lade, maae förſt ankre paa Rheden, og erkyndige ſig hos Lodſen eller bekiendte Folk, naar Vandet tillader, at ſeile ind i *Oſſen*. Der ſættes da Pæle til Mærker for Löbet ved Mundingen, og maae man dertil vælge ſtille og godt Veir. Naar man er kommen ind, bliver Skibet ſtrax ſvinebunden lige for Handels-Huſene, og bör til mere Forſigtighed haves en Top-Jolle i Land, at, naar Skibet bliver ſtaaende, det ikke kaſter over, da Ebben ſkiærer ſomme Tider Grunden bort paa Siden og agterfra. Er Skibet for dybgaaende, til at gaae ind i *Oſſen*, maae det förſt loſſe ſaa meget paa Rheden, til det kan flyde derind. Man kan af dette let ſlutte, at til at beſeile denne Havn, maae haves et godt ſtærkt Skib, og ſom er bygt til at kunne ſtaae tör. I Spring-Tid er der fra 8½ til 10 Fod Vand i *Oſſen*, det er forſkielligt, een Spring-Tid giver mere Vand end en anden. Paa den Aarets Tid, ſom det beſeiles, nemlig om Sommeren, er Aften-Floden en halv til en heel Fod höiere end Morgen-Floden. Havne-Tiden er her Kl. 6½. Floden gaaer her langs uden for Landet S. O. og Ebben N. W.

For at beſeile *Budenſtads-Rhed*, ſöger man Kiending af *Buder-Field* eller *Mælifelt*, et höit rundagtigt Field (19), det bringes i Nord paa Compaſſet,

(19) Paa Kaartet ere anbragte Fortoninger af Fieldſtrækningen langs med diſſe 2de Rehde, ſom er ſtukket ſaa godt, ſom det haver været muligt, efter en grov og temmelig utydelig Tegning af Sal. *Minor*, forhaabende dog, at Hoved-Mærkerne kunne blive kiendelige.

KAART
over
STAPPENS
og
BUDENSTAD
Reeder
Scale af en Dansk Miil
1 Miil
Ørnen eller Arnarfelt
Hraunhöfn
Buderfield v. Mælifelt
Axlaryrna
Oxakot
Handels Huse
Blaafaldaraa
Brekaa
Hraunlönd
Budenstad
Budaklettur
Grunnaskier
Diupaskier
Kir Kiuholt
Bregra
Latur
Stappen
Hellnanæs
Galten

paſſet, og naar man kommer ſaa nær, at man kan ſee de tvende Skiær *Diupa-* og *Grunna-Skiær*, da er Ankerpladſen let at ſöge, ſom er lige for *Budenſtad*, naar man haver *Grunna-Skiær* over eet med *Kirkiuholdt*, hvor der er god Anker-Grund; inden for er mere ſtenigt; der er reent overalt imellem, og indtil nær ved bemeldte 2de Skiær. Paa den N. O. Side i Bugten kan loddes til Grunden paa 5 Favne, og paa den anden Side er dybt nær til Landet. Man fortöier uden Tvivl bedſt Öſter og Weſter paa det, om Sydveſtlige eller Sydlige Vinde ſkulde blæſe, ſom give paa denne aabne Rehd meget ſvær Söe, at man da kan ſtikke paa Tougene, ſaa de tillige kunne hielpe at holde, tilligemed bör Pligt-Ankeret være vel klart; det er en höiſt vigtig Sag for dem, ſom komme her, at have paalidelige Ankere og Touge.

STAPPENS-REHD en Miil Weſten for *Budenſtad*, er ligeledes en ganſke aaben Rhed for alle Sydlige Vinde, og har ingen anden Havn; det er höiſt voveligt for noget Skib, at blive liggende her længere end til Slutningen af Auguſti Maaned, hvorfore og man bör loſſe og lade med mueligſte Drivt, for at opholde ſig det korteſte muligt. Losning og Ladning kan end ikke foretages her, uden med godt Veir.

For at anduve denne Rehd, da bringer man *Jökelen* i N. N. W. og holder ind med denne Cours, til man faaer Kiending af Skiæret *Galten*; med höieſt Vande i Spring-Tid ſkal dette dog ikke være tilſyne, med mindre Söen bryder derpaa; man bliver ſaa videre ved at ſeile ind paa Bugten, til man faaer Handels-Huſene i N. W. t. W., hvor man da ankrer omtrent $\frac{1}{8}$ Miil fra Kyſten paa 10 Favne Vand. *Minor* mener, at det er bedſt at fortöie med eet Anker i S. O. det andet i S. W., paa det de deslettere kunne begge hielpe at holde for de Sydlige Vinde, men at man maae tillige have et Anker i Nord, thi om Sommeren, ſaalænge det er godt Veir, ſtaaer gierne Vinden ud af Landet om Natten.

Handelen holder her et Svær-Anker til Skibets Tieneſte, ſom beſeiler Havnen; det bedſte her er, at Holde-Bunden er meget god paa anförte Anker-Plads. Der er Lods paa Stedet, ſom kommer til Skibene efter ſædvanligt Signal, naar de komme ind paa Bugten.

Om

Om SNEE-FIELDS NÆSSET.

Paa den udgaaende Land-Huk, paa hvilken *Sneefields-Jökelen* ligger, hvoraf egentlig den Westlige Huk kaldes *Önvardanæs*, er der, fra *Stappens* Rhed paa den Söndre Side, og om til *Olufsviig* paa den Nordre Side, vel aldeles ingen Anker-Plads, og endnu mindre Havn, men dog adskillige Fiske-Leier, hvor Folk drage til om Sommeren, nogle Mile oppe fra Landet af, for at fiske og virke deres Fiske; da naar Veiret og Söen tillader det, der kan fiskes paa $\frac{1}{4}$ Miil nær Landet; men de maae, saasnart de komme igien til Land, drage deres Baade op. Omtrent $\frac{3}{4}$ Miil Westen for *Stappens Rhed* eller *Hellnanæs Huk*, staaer ved Landbredden af en liden Huk en höi opstaaende Klippe, som, naar den sees fra Söen, toner sig som et Taarn, den kaldes *Loedranger*, og en Snees Favne uden for den staaer endnu en anden ligesaadan men mindre.

Om REEFS-OSS og OLUFSVIIG.

Over disse har jeg blandt *Minors* efterladte Kaarter ingen specielle fundet, endskiönt hans Journaler vise, at han har opmaalt dem. Jeg uddrager alligevel hans Beskrivelse derover, som jeg troer, med Kaartet over Kysten, som er temmelig stort Bestik, vil være fuldkommen oplysende.

REEFS-ÖSS er en Indbugt i Landet, som falder tör, liig den ved *Budenstad* nylig beskrevne; den ligger strax Westen for *Olufsviig*, og har sit Navn af et langt Steen-Reev, der stikker ud fra den faste Land-Huk, hvoraf Halvdelen er altid tör, men den anden halve Deel sees ikke uden med lavt Vande i Spring-Tid; man seer da Enden, som kaldes *Taska*; inden for dette er Indgangen til *Ossen*, som falder tör med daglig Ebbe. Saa langt inden for, som et Skib kunde ligge sikker, bliver ikke mere end 7 Fod Vand med Sommer-Spring-Tid, altsaa ganske utienlig for Skibe, saa meget mere, da Sanden skiæres af Strömmen for-

forskiellig der inde; men til et Vinterlag for Fiske-Jagter kunde den være særdeles god, da de kunde hale saa langt ind, at de vare frie for Strömmens Skiæring, og fortöie ved nedrammede Pæle. Indlöbet er vanskeligt, man kunde i saa Fald oprette Varder til Mærker, eller lægge Tönder paa *Tasken* (Enden af Steen-Revet). Til Stedet er meget godt Fiskerie, her fanges og Havkalve. Fisken bringes herfra, som paa de andre nærliggende Fiske-Pladser, med Baade til *Olufsviig*.

OLUFSVIIG et Handelsted, har lige saadan aaben Rehd som *Stappen* eller *Budenstad*, men paa den modsatte Side af *Sneefields-Næsset*, altsaa udsat for Nordlige Söe-Vinde; men med Sydlige Vinde falder her meget stærke Aflands Kaste-Vinde fra Fieldene, gode Ankere og Touge ere derfor her meget nödvendige. I denne Viig er Strandbredden flak heel ud fra Landet, hvilket giör Losningen meget besværlig med lavt Vande, da man har langt at bære Godset fra Baaden op til Handelstedet. Dette kunde meget afhielpes ved en lang Broe, som maatte lægges paa löse Bukke; naar disse vare saaledes indrettede, at de kunde fyldes med Steen, at den kunde udsættes, medens Skibe laae her, for Losning og Ladning, og siden optages; det forstaaer sig, at her ikke kan losses uden med godt Veir, og det er vigtigt at kunne med Drivt benytte sig af Tiden.

Indseilingen til Ankerpladsen er imellem *Frödar-Skiærene* og *Röd-Skiær*, dette sidste om Styrbord; tværs eller inden for dette ankres omtrent en 4 Kabellængder fra Landet paa 7 til 9 Favne Vand. *Minor* siger, at man berettede ham, det var fornödent, at have Tönder paa Tougene, for at forebygge at de ikke skulde skamfiles paa Grunden, men at han selv dog ikke fandt andet end god leeret Sand-Grund. Her paa Stedet er Lods, som efter sædvanligt Signal kommer om Bord.

Havne-Tiden er Klokken 5½, og Vandet stiger og falder omtrent 11 Fod.

Af en anden Beretning har jeg fölgende Beſkrivelſe for Indſeilingen til denne Ankerplads: "Naar man fölger langs Kyſten, fra *Önvar-*"*danæs*, og er forbi *Oſſen*, denne Sandbugt er kiendelig af en flak dog "ſteil Huk, og oven den et flakt Bierg, hvorpaa der ſtaaer en Kirke og "en ſtor Bay, ſom er Syſſel-Mandens, tilligemed nogle flere Bayer; fra "Hukken holder man i S. t. W. og Sönder langs Landet ind ad Bugten, "dog ikke at komme det Weſtre Land nærmere end 4 Kabellængder. "Handelsſtedet ligger under det förſte höie Field i Dalen; derved er et "ſtort Vand-Löb, ſom falder ud tæt ved Handels-Huſene. Der ſtrækker "ſig en liden Pynt ud her, hvor Lodſen boer; et par Kabellængder uden "for den er en Klippe, der ſees med lavt Vande (20). Handels-Huſene "ſees ikke, förend man er forbi denne Pynt, man holder da ind, og ſtæv-"ner lige paa det ſtore Vandlöb, og gaaer ſaaledes fri for Skiærene, ſom "ſtikke ud fra det S. O. flakke Land, hvilket og tildeels med lavt Van-"de er til Syne. Inden for bemeldte Pynt kan man ſætte det Nordre "Anker en Kabellængde fra Landet paa 10 Favne eller dybere, ligeſom "man vil ligge fra Landet til."

(20) Uden Tvivl *Frödar-Skiær*.

Om

Om GRÖNNE-FIORD, KOLGRAVER-FIORD, CUMBERVOOG og STIKKELSHOLM, Plade L.

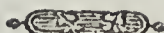
Paa *Minors* efterladte fpecielle Tegning over diffe Havne fandtes kun den ene Side af *Grönne-Fiord* aflagt; jeg har, for faa meget af den anden Side, fom falder her i Kaartet, draget det ud af Kyft-Kaartet Plade A, men derfor ikkun trukket det med en Stræg, uden at befkygge det. Da dette faaledes, omendfkiönt ikke aldeles, er dog næften fuldftændigt, forhaaber jeg dog, at det, tilligemed Kaartet over Kyften, vil fuldkommen og tydelig oplyfe fölgende Befkrivning over Indfeilingen til

GRÖNNE-FIORD; dette er og et af de Steder, fom Hans Majeftæt nu feneft allernaadigft har forundt Kiöbftæd-Rettigheder. Naar man kommer Wefter fra ind i *Brede-Bugten*, for at ville gaae til denne Fiord, föger man Kiending af et meget mærkeligt Bierg, fom af Indbyggerne kaldes *Stöd*, men af de Söefarende *Liig-Kiften* (21), fom det fynes at ligne; omtrent en ftiv Fierdedeel Miil Öften for dette er *Krosnæs*, den Weftlige Huk af *Grönne-Fiord*; fra denne udftikker et Rev nogle Kabellængder; man kan nærme fig det efter Loddet paa 5 Favne; naar et lidet Under-Bierg, fom ligger ved Foden af *Sukkertoppen*, kan fees Öften for Landet ved *Krosnæs*, da er man Öften for dette Steen-Rev.

Sukkertoppen, paa Iislandfk *Kirkiufelt*, er et meget kiendeligt Field, det ligger paa den Weftre Side midt inde i *Grönne-Fiord*. Naar man feer det i Sönder eller noget Öften for *Liig-Kiften*, toner det fig fom en Sukkertop, af hvilken der er hugget et Stykke oven af; lige uden for Foden af det ftikker et lidet Rev ud, henved 3 Kabellængder.

Naar

(21) See Landtoningen Plade M, for dette og de fölgende omtalte Mærker Jeg maae igientage, hvad jeg haver fagt, at det er ftukket, faa godt fom man haver kunnet, efter en grov og utydelig Tegning af *Minor*; men jeg forhaaber, at Mærkernes egen færdeles Kiendelighed vil bidrage til, at dette alligevel kan blive veiledende.

Naar man kommer ſaa nær, at man ſeer *Præſtens*-Öe, holder man med S. O. t. O. Cours midt ind imellem denne Öe og *Krosnæs*, og videre imellem *Flængi-Skiær* og *Sukkertoppen*, til Handels-Stedet, ſom ligger inde i Bugten; man ankrer en liden Qvart-Miil i N. t. W. derfra, paa 9 til 10 Favnes Dybde.

Præſtens-Öe er maadelig höi og brat, paa den Weſtre Side maae man ikke komme den for nær, for de i Kaartet mærkede Skiær, iövrigt er det Weſtre Indlöb reent.

Ligeledes kan og ſeiles ind til *Grönne-Fiord* Öſten om *Præſtens-Öe*. Paa denne og den Söndre Side er der dybt ſaa godt ſom tæt til Öen, hvorfor man og holder nær om til den paa 2 til 3 Kabellængder, for at undgaae det Steen-Rev, ſom ſtikker ud fra *Flængi-Skiær*; naar man er dette vel paſſeret, ſtyres over efter *Sukkertoppen*, til man er omtrent Midtveis der imellem og *Flængi-Skiær*, da man holder ſom forhen omtrent S. t. O., ſtævnende paa Handels-Huſene ned til Ankerpladſen.

Man bör fortöie med aaben Klyds, for Sydlige Vinde, ſom blæſer overmaade haardt ud fra Landet, og med ſtærke Kaſt fra de omliggende Fielde; det var uden Tvivl en god Forſigtighed, at katte, i det mindſte eet af Ankrene.

Denne Bugt er vel aaben for Nordlige Vinde, ſom ſynes at ſkulle ſætte Söe og Rulling ind, men jeg troer ikke, at det om Sommeren kan være af nogen Betydenhed. Vinter-Havn er her aldeles ikke. Bag ved Handels-Huſene falder en færſk Aae ud, hvor man med höit Vande kan gaae ind med en ſtor Baad; den er meget beqvem for Vandfyldning.

Her gives höit Vande med nye og fuld Maane Kl. 5¾, inde i Fiorden löber Ebben Nord, og Floden Sönder, men uden for er Ebben N. W. og Floden S. O.

Landbredden her inde i Bugten er grov Gruus og ſmaae Rulle-Steen. Der gives god Leilighed, at udbrede Fiſken paa, under dens Tilvirkning.

KOLGRAVER-FIORD adſkilles fra *Grönne-Fiord* ved en Land-Tunge af ½ til ¾ Miils Brede. Derſom man ligefrem kan dömme efter Kaar-

Kaartet, og ingen andre hinderlige locale Omſtændigheder finde Sted, ſaa har *Kolgraver-Fiord* Anſeende at være en af de bedſte, om ikke den allerbedſte Havn, betragtet ſom Havn, og uden Tvivl herlig Leilighed, endog for Skibe, til at kunne lægge op og overvintre. Her er imidlertid ingen Handelſted. Indſeilingen hertil er meget vanſkelig, overalt, ſaaſnart man er kommen ſaa langt ind i *Brede-Bugten*, at man har Længden af *Grönne-Fiord*, da er her en utallig Mængde Smaae-Öer og Skiær, deels ſynlige og deels blinde; at der hörer uden Tvivl noget Bekiendtſkab og megen Agtſomhed til, at beſeile denne.

Naar man har faaet Kiending af *Selſkiær*, hvoraf noget ſees over Vandet, og gaaer Norden og Öſten om ſamme, da ſynes Courſen aaben efter Kaartet, ned forbi *Copaflöger* og *Odbiarne-Skiær*, ſom og tildeels er oven Vandet, og hen til *Akur-Eyar*, en ſmuk liden Öe; den er lav paa Weſt-Enden, men derimod höi paa den Öſtre Ende; paa ſamme er en Bay, men naar man kommer tværs for *Akur-Eyar*, da ligge nogle Grunde imellem denne og *Eyar-Odden*, hvoraf *Brendebode* ſkal haves om Bagbord, og de övrige om Styrbord. Men for at træffe med Sikkerhed dette Löb, giver *Minor* ingen Mærke eller Anviisning, mere end det, ſom ſees af Kaartet, ſiger og, at, ifald denne Havn ſkulde beſeiles, var det höiſt nyttigt, om der bleve opſatte nogle Mærker eller Varder for dette Löb, ſom ſynes at kunne være bedſt paa *Selhöl-Hukken* og paa *Akur-Eyar*.

For Skibe, ſom komme Weſter fra, at ville gaae Sönden om *Selſkiær*, imellem dette og *Skarva-Tange*, var höiſt voveligt, omendſkiönt der kunne være Löb imellem de blinde Skiær, ſom der ere ſtröede, men man haver ingen Mærker, til at rette ſig efter.

HRAUN-FIORD, ſom har fælles Indlöb med *Kolgraver-Fiord*, er ikke til Beſeiling; den falder ſaa godt ſom ganſke tör med lægt Vande. Bunden paa de fleſte Steder er ſaa bevoxet med Muslinger, at Lagene ere mere end een Fod tykke.

CUMBERVOOG har tilforn været et Handelſted, men for nærværende Tid bringe Indbyggerne deres Handel til *Stikkelsholm* eller *Grönne-Fiord*. Havnen her er meget liden, kan ikkun rumme eet Skib. I Mundingen af Vaagen, hvor Skibet ſkal ligge, er der kun en

Kabel-

Kabellængde fra Side til anden; der bliver 3 Favne Vand med lægt Vande; der er vel nogen Sand-Bund i Pletter, men tillige iblant ſtenig, ſaa det bliver nödvendigt at have Böier paa Tougene, at bære dem fra Grunden. Uden for Mundingen af Vaagen er der 4 til 6 Favne dybt; det ene Anker maae ſtaae uden for Hullet i N. O. fra Skibet, og det andet ind ad Vaagen, og ſaa maae der bringes Varp i Land, til at ſvinebinde med, da her ikke er Svaierum for Steen-Grunde paa begge Sider. Et lidet Skib kan ligge mere inderlig inden for Hukken. Söe kan her ikke gaae, da de mange uden for liggende Holme og Grunde tage den af.

Fiſkeriet falder her temmelig godt, ligeſom og noget Slagterie.

Der ere tvende Indſeilinger, den ene er förſt ligeſom til *Kolgraver-Fiorden*, men naar man er paſſeret *Odbiarne-Skiær*, da holder man mere Öſtlig, for at gaae Norden om *Akur-Eyar* og naar man er tværs for denne, omtrent $\frac{1}{8}$ Miil, holdes af igien, at ſöge ned imellem *Rut-Ey* og *Danſkur*, holdende ſig nærmeſt den ſidſte, ſom er ganſke reen tæt til, da derimod paa henved et par Kabellængder fra *Rut-Ey* ligger en ſlem Steen-Grund.

Öſtlige Vinde, fra S. O. t. O. og Ö. S. O. Nord om, ſom for endeel vilde være imod eller ſkralle, til at indſeile foromtalte Löb, kan man, naar man förſt har Længden og Kiending af *Höskudls-Ey*, benytte ſig af, ved den anden Indſeiling til denne Havn; ved denne har man iſær at tage ſig i Agt for *Hiadlebode*, et blindt Skiær, ſom ikke ſees, undtagen om Söen bryder derpaa; man holder ſig derfor noget nærmere *Höskulds-Ey*, derimod *Stange-Skiær*, *Gangleiſa* og *Fasſkrud*, ere alle, ſkiönt med höit Vande ikke meget, dog ſtedſe til Syne over Vandet.

Havne-Tiden er her, ſom ved næſt foregaaende er anfört; uden for Skiærene ſætter Floden S. O. og Ebben N. W., men imellem diſſe mangfoldige Skiær og Grunde, faaer Strömmen ogſaa mange forſkiellige Directioner, ſom det ikke er muligt, formedelſt deres uendelige Forandringer, at angive.

Til STIKKELSHOLM ere der adſkillige Löb, imellem Smaae-Öerne og Skiærene, ſom findes mærkede paa Kaartet; man kan gaae baade Öſten og Weſten om *Ellid-Ey*; denne liden Öe, der ligner ſaa at ſige en noget ſammenböiet Halv-Maane, faaer derved en temmelig god lille

Havn.

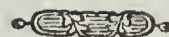
Havn. I Mundingen har den 5 Favne Vand, og er en god Kabellængde bred, siden rummeligere. Inden for er der 3 til 4 Favne Vand med lavt Vande, Gruus- og Leer-Bund, dog ikke aldeles fri for Steen, i övrigt ingen blinde Skiær; den Westre Side er mere sandig, men paa den anden Side er der derimod mere Rum; Sydvestlige Vinde ere de værste, da de staae ind ad Gabet, dog er det ikke at formode, at den reiser Söe herinde til nogen Hindring; det er en fortræffelig Stoppe-Havn for smaae Skibe, der vilde söge *Stikkelsholm* og mödte Modvinde; *Minor* siger utrykkelig, for *smaae Skibe*, endskiönt efter denne Beskrivelse, som han giver, synes den, i samme Tilfælde, at kunne være nyttig endog for store Skibe.

I Havnen ved *Stikkelsholm* er 6 til 7 Favne dybt, men den er ikkun liden, da der ikke vel kan ligge mere end 2de Skibe. Det er en Fisker-Havn, som tillige kan have noget Slagterie.

Naar man fra *Stikkelsholm* seer Skib i Farvandet, som man formoder vil derind, pleie Lodserne at fare over til *Höskulds-Ey*, for derfra at see til, at komme om Bord, men de have kun meget smaae Joller, saa de ei kunne gaae langt til Söes; unægtelig var det bedre, om Beboerne selv af *Höskulds-Ey* og *Ellids-Ey* vare Lodser, da behövede Skibene ikke at vente saa længe paa Lods.

Videre Beskrivelse over Indseilingen dertil, end der findes paa Kaartet, fik *Minor* ikke Leilighed til at give; det var allerede noget seent, nemlig i September, og Veiret var daglig saa uroligt, at han maatte ophöre med Arbeidet, og man savner derover tillige Overlands Mærkerne og Toningerne, til at anduve og faae Kiending af disse Smaae-Öer og Skiær, hvor imellem man videre skal veilede sig til Havnen; imidlertid vil man med klart Veir af *Liigkisten* og *Sukkertoppen* uden Tvivl have gode Kiendinger, at söge disse Yder-Skiær og Öer, og saa siden fra den ene veilede sig til den anden. Men jeg kan ikke her undlade, at yttre det Önske, at der maatte træffes Foranstaltning, at paa nogle af Yder-Öerne, som her til Exempel *Höskulds-Ey* og *Ellids-Ey*, og ligeledes paa adskillige andre Steder her i *Brede-Bugten*, hvor der er en saadan utallig Mængde af Skiær og Öer, som dog Söemanden maae vove sig at anduve,

ifald

ifald han ſkal ſöge Havn, maatte blive opreiſt nogle kiendelige og nogenlunde ſtore Varder, var det ikkun af ſammenhobede, men vel ſtablede Stene, og med nogen Foranderlighed, enten i Fleerhed eller i Dannelſe, paa det, naar man ſaae diſſe, man da vidſte, hvad Öe det var, man havde for ſig, for videre at kunne rette ſig efter Kaarterne. Hvor ſielden gives der klart Veir i Iisland, at man kan godt ſee Overlands Mærkerne, og hvor let i misligt Veir, at miskiende, og tage een liden Öe eller Skiær for en anden, og da med de bedſte Kaarter at være i Forlegenhed, eller komme i virkelig Fare.

Uden for de 2de priklede Linier, ſom ere trukne ſkraae ned ved det överſte Hiörne af Kaartet, er der ligeledes en Deel Grunde, Skiær, og Smaae-Öer, men ſom ikke fandtes aflagt Paa *Minors* Tegning, da han ikke har havt Tid til at udföre det, og ventede at komme der næſte Aar igien. Efter nogle Peilinger af hans Journal har jeg aflagt nogle af dem; de ere derfore ikkun trukne, uden at være beſkyggede.

Jeg finder videre anmærket, at omtrent ½ Miil i N. N. O. r. v. fra *Ellids-Ey*, ligger et par Smaae-Öer eller Holme; diſſe have ikke kunnet komme her paa Pladen.

Dybere inde i *Brede-Bugten*, inden for *Stikkelsholm*, ere der adſkillige Fiorde og Indbugter, ſom maaſkee vel og kunde give Havne, men derhos ere omringede og opfyldte med en utallig Mængde ſmaae Öer, Holme, Skiær og Grunde, ſaa ingen Skibe nogenſinde ſöge derop. Strömmene her imellem ere tillige meget ſtærke, og faae ſaa mange Sammenſtöd, Delinger og Directioner, at det paa mange Steder ſkal være vanſkeligt nok at komme frem med Joller, og Umuelighed med Skibe.

Brede-Bugten har, foruden de nu her allerede beſkrevne Havne, ikke flere, ſom kunne eller ere blevne beſeilede, uden alene *Flatöe*, hvilken ligger paa den Nordlige Side i Bugten. *Minor* kom der ikke, og jeg haver ellers ingen Kaart derover; men da mig af en derpaa befaren Mand fölgende Beretning er meddeelt, har jeg troet det her at være paa ſit Sted, at tilföie den.

Be-

BESKRIVELSE over FLATÖE-HAVN og ANDUVNINGEN til at beſeile den.

Naar man er midt i Aabningen af *Brede-Bugten*, da ſeiles O. t. N. paa Compaſſet, indtil man faaer *Fugle-Bierget* (22) en Haandſpags Længde uden for *Stikſkaar* (23), da ſeiles ind paa diſſe Mærker, til man nærmer ſig *Otbiarne-Skiær*, en liden Öe, ſom er den Weſtlige og tillige den Sydligſte paa den Side af Bugten, derhos er den kiendelig af en hvid Sand ved Strandbredden, men man bör ikke komme den nærmere, end paa en god Qvart-Miil, da der ſkyder et Rev ud fra ſamme i S. W., og ligeledes ſtrækker ſig i S. O. ud fra ſamme Öe et andet Rev, ½ til ¾ Miil ud; imellem Öen og dette Rev er der vel Löb, men ſom man umuelig kan gaae igiennem uden Lods. Man gaaer den meſte Tid uden om bemeldte lange Rev eller Grund. Med nogen Söegang bryder det adſkillige Steder derpaa. Mærket for, at man er fri for denne, ſkal være *Otbiarne-Skiær*, til *Stikſkaar*.

Fra *Otbiarne-Skiær* og til *Flatöe* ſkal der omtrent være 2 Mile, og Courſen O. ¼ S. paa Compaſſet, men det er et heel vanſkeligt Farvand, ſom ingen vover at gaae ind uden Lods. Denne pleier at opholde ſig paa *Otbiarne-Skiær* (ſom ellers ikke er beboet, uden det kan være Fiſkere, ſom opholde ſig her i Veir-Tiden), naar der ere Skibe i Forventning, af hvilke han bliver betalt, efter den Tid, han har lagt der. Skulde et Skib komme her anduvende, og ikke faae Lods, iſær med Söe-Vind, ſom ſtod ind ad Bugten, da kunde det let blive meget forlegen; i ſaa Tilfælde var nok det bedſte, om mueligt, at ſöge over til den Söndre Side af Bugten, ſaaſom til *Grönne-Fiord* eller *Stikkelsholm*.

Norden

(22) *Fugle-* eller *Staal-Bierget* er den Nordlige Huk af *Brede-Bugten*.

(23) En, for det mindſte man er bekiendt, meget mærkelig og kiendelig Huk, ſom ſkal omtrent ligge 3 til 4 Mile inden for *Fugle-Bierget*, paa ſamme Kyſt imellem diſſe Hukker ſkal Landet have nogen Indbugt.

Norden om *Otbiarne-Skiær*, imellem den og faste Landet, kan ingen Skibe vove sig til at gaae ind, eller vente at komme igiennem, da det er aldeles opfyldt med Grunde og Skiær. Hvorvel *Flatöe* ligger nogle Mile fra det faste Land paa begge Sider; haver den dog en temmelig Handel, da Indbyggerne fare derud, fordi der er langt til de andre Kiöbstæder; imellem den og Landet ligger fuldt af smaae Öer og Skiær, som tildeels ere beboede. Havnen er kun liden, og har vel snævert Rum til 2de Fartöier. Man svinebinder ved dertil satte Skibs-Ringe; Indseilingen er lidet knap med visse Vinde, for Mangel paa Rum til at svaie op for det Anker, som skal falde; overalt er det ikke raadeligt, at beseile denne Havn med andre Fartöier end Fiske-Hukkerter og desligeste.

Saaledes, som i det foregaaende er viist, er da udfört med mueligste Flid og strængeste Nöiagtighed, alt det af *Minor* efterladte Arbeide; det kunde maaskee i eet eller andet blevet endnu mere udförlig og fuldstændigt, ifald denne brave Mand havde levet, og kunnet give Oplysninger, især da de efterladte Tegninger ere for den störste Deel grovt tegnede, vel og iblant aldeles utydelige i de smaae Detailler. Beklagelig var derfor hans tidlige Död, og i Særdeleshed, at Fortsættelsen af det vigtige og nyttige Arbeide derved aldeles blev standset. En stræng Undersöger, som alt er anmærket, vilde maaskee, ved at komme her paa Kysten og i disse Havne, finde eet og andet at kunne rette, saasom at Dannelsen af en Öe eller Kysten ikke var saa skarp og nöie contoureret, ja vel og noget lidet urigtig i Beliggenheden, thi *Minor* har undertiden brugt Compasset til Vinkelmaaling og Peilinger, og jeg har anfört, hvor misligt det er, i et Land som *Iisland*, hvilket og *Minor* selv adskillige Gange har syntes at bemærke. Imidlertid har jeg, paa de faa Steder jeg i forrige Aar fik Leilighed at komme, befundet hans Kaart og Beskrivelser saa tydelige, at jeg ei troer, at man, især med nogen liden local Kundskab dertil, behöver det meget fuldstændigere; men da der dog lettelig kan være indlöben een og anden Mangel, udbedes det tienstligen, at enhver, som maatte finde nogle virkelige Rettelser eller Forbedringer, vilde meddele det til det *Kongelige Söe-Kaarte-Arkiv.*

TIL-

Kysten af Iisland ved Cap Reikianæs.

Noget Østen for Cap Reikianæs, a 9½° fra N. ad W. 2¼ Miil.

a Carls Klippen i N. 5° W. 1 Miil, b Cap Reikianæs. c Keilen.

Prospect af Havne Fiord tagen paa Indseilnings Mærkerne.

a Lang Øre. b de 3de Fæe Huuse c Fiske Klett d Setberg, e Wiwelfield. NB: c, d, og e, overeet er Indseilnings Mærket. f Hammercotshammer. g Ufreds Bakken. h Lodsens Huus, i Walöre-höfde. k Keilen.

Landet i Faxe Bugten fra Blaa Kull i Borger Fiorden til Essiøe eller Syd Hukken af Hvalfiorden.

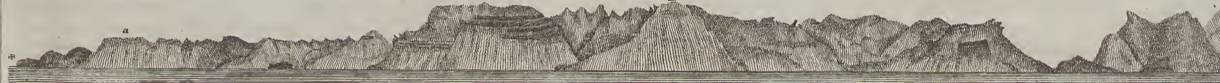
a Blaa Kull i O.t.N. 4 a 5 Miil, b Scharsheida. c Ackrefield. d Hvalfiorden. e Essiöe.

Samme som oven i en anden Frastand.

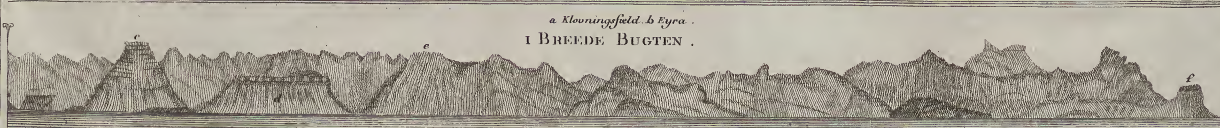
a 80° fra N. om ad Ø. b Blaa Kull, c Scharsheida, d Ackrefield 74° fra S om ad Ø. e Essiöe, f Brautarholt 37½° fra S om ad Ø. g 33° 45′ fra S ad Ø.

Kysten paa den Syndre Siide.

a Klovningsfield. b Eyra.

i Breede Bugten.

c Sukker Toppen i S ⅓ W. 1¾ Miil, d Lüg-Küsten, e Bulands-höfde, Præstens=Øe var i 7° fra S. ad Ø. 1½ Miil. f Buurfield.

TILLÆG,

INDEHOLDENDE BESKRIVELSE

OVER

KYSTEN OG HAVNENE,

TILLIGEMED DERES INDSEILING

PAA

DEN SYDLIGE, SAAVELSOM DEN NORD-WESTLIGE DEEL AF IISLAND

MED DERTIL HÖRENDE

LANDTONINGER.

OM DEN

SYDLIGE KYST AF IISLAND,

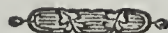
FRA

ÖSTRE-HORN, TIL KAP-REIKIANÆS,

MED DE DER VÆRENDE HAVNE.

Den hele Sydlige Kyſt af *Iisland* har meget faa, og endda ikkun ſmaae, og dertil meget vanſkelige Havne. Det ſtore Ocean bryder uhindret ind imod denne Kyſt, og med haard Kuling, af Sydlige Paalands Vinde, er det forfærdeligt at være for nær derunder; thi der findes ingen Havne eller Tilflugts-Steder. Landet byder ikkun en ſkrækkelig Undergang, derſom man ikke kan fralægge det. Fra *Öſtre-* og *Weſtre-Horn*, tvende Hukker paa den Sydoſtlige Side af *Iisland* (24), og til *Weſtman-Öerne* er ingen Havn, ſom beſeiles eller er bekiendt, at Skibe kunne finde Ankerplads.
Weſt-

(24) Fra *Öſtre-Horn* og Nord efter har Hr. Commandeur-Capitain *Wleugel* giort Obſervationer paa en Strækning af Kyſten op til *Borger-Fiorden*, og tilligemed opmaalt nogle af de der beliggende Havne, hvilke Kaarter ere udgivne fra det *Kongelige Söe-Kaarte-Arkiv* i 1785.

Westman-*Öerne* ere nogle smaae Öer, som ligge omtrent midt for den Söndre Side af *Iisland*; da de ere temmelig höie og kiendelige, söge almindelig de Skibe, som agte sig Wester paa *Iisland*, naar Leiligheden tillader det, at tage Kiending af dem, til derefter at rette deres Bestik og Cours videre.

Msr. de *Verdun* har ved Forbiseiling observeret deres Brede og Længde, tilligemed nogle flere Punkter her paa denne Deel af Kysten; efter hans Bestemmelse ligger Öen *Portland* paa 63° 22′ Brede og 21° 14′ Længde (25); en liden höi og brat Öe, som ligger imellem *Portlands*-Öe og *Westman*-*Öerne* (hvilken Msr. de *Verdun* har kaldet *la Flore*) paa 63° 23′ Brede og 21° 51′ Længde. Endelig den af *Westman*-*Öerne*, som forekom ham den Midterste, ligger paa 63° 20′ 30″ Brede og 22° 47′ 50″ Længde, og den Nordligste af dem paa 63° 22′ 30″ og 22° 43′ Længde. For Landtoninger af ovenstaaende, see Bladet N. Den störste af *Westman*-*Öerne* vil kunne sees henved 7 Mile til Söes.

(25) Alle de her anförte Længder, som jeg alt har anmærket, ere beregnede Westen for *Paris*. *Paris* ligger 10° 16′ 15″ West for *Kiöbenhavns* Meridian, *London* er igien 2° 20′ Westen for *Paris*, og *Pico* 19° Westen for samme.

Om

Om HAVNEN og INDSEILINGEN til WESTMAN-ÖERNE.

WESTMAN-ÖFRNE ere ikkun ſmaae; de ſkal være 14 i Tallet med Öer og Skiær tilſammen, hvoraf alene den ſtörſte er beboet, og paa denne er Havnen. Det er et af de Steder, ſom Hans Majeſtæt allernaadigſt, ved den Iislandſke Handels Frigivelſe, har forundt Kiöbſtæd-Privilegier. Her er en god Fiſker-Plads, og har altid havt en temmelig anſeelig Udförſel af Fiſke-Varer, foruden noget uldent Gods og videre; ſom der er ingen anden Havn eller Handelſted i Nærheden, förer det Handel med en ſtor Strækning af det faſte Land, endſkiönt ſommetider Overfarten fra Landet, ſom man regner henved 2 Mile, for Ström og Blæſt er beſværlig nok; beklageligt er det desuden, at Havnen her ikke er rummeligere og bedre.

Naar man har Kiending af *Weſtman-Öerne*, med Henſigt at gaae dertil, da bringer man dem i N. N. W. holdende midt paa dem; naar man er omtrent $\frac{3}{4}$ Miil derfra, vil man kiende den ene Öe at blive mærkelig ſtörre end de andre; denne er det, paa hvilken Havnen er, lidet Öſten for ſamme ligge et par Öer; den Sydligſte kaldes *Biarnar-Öe*, og den anden, ſom ligger omtrent i N. O. derfra, igien *Eld-Öe*; diſſe 2de beholder man om Styrbord, og naar man er kommen ſaa vidt, at man er imellem *Biarnar-Öe* og den ſtore *Weſtman-Öe*, giör man ſædvanlig Signal efter Lods med Skud tillige, og om han da ikke ſees at komme, maae man dreie til Vinden, for at vente ham; man har intet at frygte, ved at nærme ſig Landet eller Öerne, da der er overalt ganſke reent. Lodſen vil da berette, om Fortöinings-Tougene i Havnen ere udlagte. I manglende Fald kan vel et Fartöi, der ikke ſtikker dybere end 9 til 10 Fod, löbe ind paa Sanden, at imidlertid Fortöi-Tougene ſaaſnart muelig kunne blive udlagte, og Skibet tilbörlig fortöiet, man maae ved denne Leilighed iagttage, at det Anker, ſom man lader falde, för man löber ind paa Sanden, ikke kommer til at ſtaae under Skibet. Men ſkulde det være eller true med Kuling af Sydlige eller Öſtlige Vinde, da er det langt raadeligere at holde Söen, til man ſikkert veed, at Havnens Fortöi-Touge ere udlagte.

Mær-

Mærkerne for at feile ind i Havnen ere, naar man er imellem *Weſtman-Öerne* og *Biarnar-Öe*, da ſtyres lige paa *Heima-Klett* (26), omtrent Nord i, langs med den ſtore Öe; man holder dette ſaa længe, indtil det halve af *Eld-Öen* bliver ſkiult af Hukken af Havnen, ſom man faaer om Styrbord, og da holdes af og ſtyres omtrent W. N. W., indtil man faaer Kirken tæt Sönden for Kiöbmandens Fiſker-Huus, eller at benævnte Huk af Havnen og Syd-Hukken af *Eld-Öe* er over eet; paa dette Mærke dreies til, og feiles ſaa nær, indtil man kan, ſaa at ſige, kaſte i Land med en Steen; her er den rette Ligge-Plads. Tougene maae da være ſtrax om Bord, ellers faaer man at ſöge Sanden, ſom er ommeldt; det falder af ſig ſelv, at man förer ikkun ſmaae Seil. I Tilfælde, at der laae allerede et Skib paa Ligge-Pladſen, da nödes man at ſöge længere ind mod Grunden. Det bedſte Sted og dybeſte Vande er da mellem *Clemmens-Öe* og det yderſte af den nye Steen-Mölle, et Anker at ſtaae uden for *Clemmens-Öe* mod opgaaende Grund. Her er god Bund, og man bringer ſaa et Kabel- eller Svær-Toug i Land i Sandbugten. Om Sommeren kan et Skib paa 8 til 9 Fod vel ride af her, dog er Lade-Pladſen bedre.

Et Skib af 9 til 10 Fods Dydgaaende kan komme ind i Havnen med halv Tid, men de, der ſtikke dybere, maae iagttage höit Vande, for at komme ind, overalt er det ikke Havn for ſtore Skibe. Fiſke-Hukkerter ville altid blive de beqvemmeſte. Det er höit Vande her Kl. 5 med Nye og fuld Maane.

Tidlig om Foraaret er det vanſkeligt at beſeile *Weſtman-Öerne*, for den meget Tykning, der da almindelig belægger Over-Landet; vigtigt var det, at Fortöi-Tougene i Havnen vare betids udlagte, om Skibe ſkulde komme; thi forſeilede et Skib for den Aarſag, at ikke komme ind i et beleiligt Öieblik, og ſaae ſig nödt at ſtikke til Söes, da kunde det let blive tvungen, at holde Söen længe, forinden det fandt Leilighed at komme ind igien. Man kan vel gaae imellem *Weſtman-Öerne*, dog er det langt bedre at holde ſig uden for ſamme, da her ere ſtærke Strömme, og naar det blæſer, kobler Söen der imellem overmaade.

Om

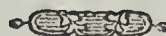
(26) Det er et höit Field paa den Land-Tunge, ſom giör den Nordre Side af Havnen.

Om ÖREBAKKE-HAVN og THORLAKS-REHD.

Fra *Weſtman-Öerne* paa den ene, og *Kap-Reikianæs* paa den anden Side, löber Landet ind fra hver Side i en temmelig lige Strækning; men ſaa, at det giör en dyb Bugt, i hvis inderſte *Örebakke* ligger. Dette Sted förer Handel med et ſtort Diſtrict af Landet. Egnen her omkring er og temmelig god, men derimod er Havnen overmaade vanſkelig.

Til at ſöge eller anduve den, har jeg ikke kunnet faae nogen tydelig Beſkrivelſe af ſikre Overlands Mærker, dog forhaabes denne, af en derpaa befaren Mand, givne Anviisning at være nogenledes oplyſende, endog for Ubekiendte.

Naar man kommer Öſter fra, og er forbi *Weſtman-Öerne*, ſöger man hen, om Vinden tillader det, og holder langs med Landet om Styrbord, paa en Miil ud fra ſamme; thi der ligge Skiær paa $\frac{1}{2}$ til $\frac{3}{4}$ Miil ud fra langs med Kyſten. Courſen falder ſaaledes paa det nærmeſte Nord $\frac{1}{4}$ Weſt paa Compaſſet, og Diſtanſen regnes 7 til 8 Miil. Denne Kyſt har vel lavt Underland mod Söen, men den hele Strækning er ſtenig og klippeagtig, indtil man kommer överſt op, da faaer man en Bugt, ſom er omtrent 2de Mile bred, hvoraf Strandbredden er graae Sand, og nu maae man paa Kyſten om Styrbord kiende *Örebaks* Handels-Huſe. Dette Slags Bygninger ere altid kiendelige fra de Iislandſke Bøyer. Paa den Weſtre Side af Bugten er en noget udgaaende Huk, kaldet *Thorlaks-Hukken*, endſkiönt ikke meget höi, er den ſteil og klippeagtig. Strax inden for ſamme ſtaaer et Iislandſk Huus, og har her ogſaa været en Fiſkevirke-Plads for Handel-Stedet. Paa denne Bugt, juſt midt imellem *Thorlaks-Huſet* og *Örebakke*, giör iſær en Ubekiendt allerbedſt, at ankre paa 18 til 20 Favne; det er vel en for Söe-Vinden ganſke aaben Rehd, man kan og bör derfor ikke fortöie, men da Grunden er jevn og reen, kan man nogenledes ligge her, og maae man desuden nödvendig her forvente Lodſen fra *Örebakke*, ſom kommer, ſaaſnart

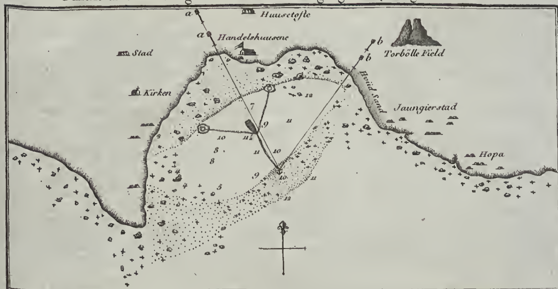
mueligt, efter det fædvanlige Signal; thi det er en ganſke Umuelighed, at indſeile til *Örbakke* uden Lods, og endog maae man oppebie, til Veiret er beqvemt, og at Söen er ganſke rolig, tilligemed paſſe Tiden af höit Vande, hvilket man vel imellem kan vente en Tid lang paa; thi man ſkal ind af et meget ſmalt, og med lavt Vande ikke dybt Löb mellem Skiærene. I Havnen ſelv ligger man ſvinebunden, hvortil der ere ſatte Skibsringe i Skiærene, og ved denne Fortöining er der ingen Forſigtighed overflödig; thi med Kuling af Söe-Vind eller ſvær Söegang bryder med höit Vande Söen over Skiærene, ſom ſkulde tiene Havnen til Beſkyttelſe, hvorfore og denne Havn ikke kan beſeiles uden i den bedſte Aarets Tid, og i Særdeleshed bör man ikke opholde ſig her mod Höſten; thi det er alt for yderlig at vove Skib og Gods; den bör forlades endnu i Auguſti; imidlertid har denne Havn været aarlig beſeilet, men imellem ere og Skibe tilſatte der. Dybgaaende bör de Skibe ei heller være, ſom komme der; med 15 Fod kan man i höieſte Spring-Tid röre Grunden, ſom er ſtenig; de bekiendte Fiſker-Hukkerter blive altid de bedſte Fartöier, til at beſeile denne Havn.

For at anlöbe *Thorlaks-Bugten*, naar man kommer fra *Kap-Reikianæs* eller Weſter fra, hvor Lodſen ſkal forventes, ifald man vil ind til *Örebakke*, ſees lettelig, at man fra denne Side ligeledes fölger langs Landet, til man er forbi *Thorlaks-Huk*, kiender Bugten og *Örebaks* Handels-Huſe paa denne Kyſt, ſom da ere forud, og ankrer, ſom forhen er ſagt, indtil videre, midt paa Bugten.

Om

Udkast af Grindeviigs Havn for Indseiling og Fortöynings Mærkerne .

Om GRINDEVIIG.

Imellem *Örebakke* og *Kap-Reikianæs* er endnu et Handelssted, kaldet *Grindeviig*; men som ogsaa har kun en meget liden og aaben Havn. Det skal ligge omtrent halvtredie Miil fra *Kap-Reikianæs*. Naar man fra denne Huk seiler langs med Landet, holdende stedse omtrent en Qvart-Miil fra samme, da vil man lettelig kiende *Grindeviig* paa Handels-Husene (27), og paa et humpelagtigt klövet Field, kaldet *Torbölle-Field*, som ligger Östlig fra disse; man bliver ved at holde hen med Landet, indtil man faaer bemeldte Field i Nord, og saa styrer man ind der-

 paa

(27) Til Oplysning for Beskrivelsen af Indseilingen og Fortöiningen ved *Grindeviig*, har jeg her tilföiet et lidet Kaart, skiönt ikkun et Udkast uden Opmaaling, hvilket jeg, tilligemed Forklaringen derover, har bekommet af en Mand, som haver faret derpaa.

paa, til man feer de 2de Varder a a, fom ftaae Wefter for Pak-Hufene, over eet; da holdes dette Mærke, og feiles lige ind paa famme, hvilket vil være N. N. W. ½ W. paa Compaffet, indtil man ogfaa faaer de 2de Nordlige Varder b b. (28), over eet, og juft i det Öieblik fkal Ankeret falde, da det er det enefte Sted, hvor det kan fættes fri for Steen og ureen Grund. Man bringer ftrax Fortöi-Touge i de Ringe, fom dertil ere fatte i Skiærene, og naar man har fortöiet, bör Kiöbmandens Hufe haves i Nord, alt paa Compaffet. Denne Havn, om man kan kalde den faa, er meget god med fralands Vind, men med ftormende Veir af Sydoft og Sydlige Vinde med urolig Söe, er den derimod meget farlig, fom man let kan fee, thi det ftore Hav bryder her ind imod, og der er lidet eller intet, der kan aftage, og kunde end Söe-Ankeret holde; ftaaer et noget dybgaaende Fartöi dog Fare, at hugge i Grunden, da her med Spring-Tid bliver med lavt Vande ikkun 11 til 12 Fod, hvorfore og dette Sted ikkun kan befeiles i Midtfommers og den bedfte Aarets Tid, da diffe Vinde, eller i det mindfte ondt Veir deraf fielden indtræffer.

Grindeviig blev under den Kongelige Handels Direction ikke befeilet med Skib directe fra *Kiöbenhavn*, men med Hukkerter og Jagter ud fra *Havne-Fiord*, fom bragde didhen det fornödne, og toge imod de udgaaende Varer, der förft i *Havne-Fiord* bleve indladede til deres Beftemmelfe.

Her paa Stedet ere ikke Lodfer, men man kan paa *Boefand* faae Lods, fom er bekiendt her.

(28) Diffe, fom de ftrax för ommeldte Varder, ere alle ikkun opreifte Stænger med Tönder paa Enderne.

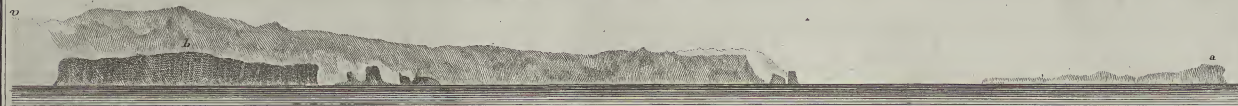

Om

Sydlige Kyst af Iisland.

a Portlands Øe N.N.O.¼ O.3¾ Miil b i N.t O.1° O^m 4 til 5 Miile.

a Portlands Øe i O.N.O.¼ O.4¼ Miil b en anden liden Øe i N.O.t.O.4° O^m omtrent 2¼ Miil.

Westman Øerne.

a N.W. t.N.1° N. b N.W. t W. 4 N. omtrent 3 Miile.

a i N.N.W.4° N. paa 3 til 4 Miile.

a N.W. t.N.4° N. paa 3 til 4 Miile.

Cap Reikianæs og Landet Østen for samme.

a Cap Reikianæs 2° 30^m fra N. ad Ø. paa 5 til 6 Miile.

A. O. Flint Sc.

OM DEN

NORDWESTLIGE KYST AF IISLAND,

OG DE DERVÆRENDE

FIORDE ELLER HAVNE.

Jeg kalder de *Nordveſtlige Fiorde* eller *Havne* dem, ſom findes fra Nord-Hukken af *Brede-Bugten* langs Kyſten om til og med *Iiſe-Fiorden*; uden for denne Deel af *Iisland* er det ſtörſte Hav-Fiſkerie, hvorfore man og her, ſærdeles midt og ud paa Sommeren, möder en betydelig Mængde fremmede Fiſkere, ſærdeles Hollændere og Flanderer, ſom ligge ude paa Bankerne, og dagligen anlöbe diſſe her befindende meget beqvemme Havne under adſkillige Foregivender, ſaaſom: for ondt Veir i Söen, eller Mangel paa Vand, og deſligeſte.

Diſſe Havne ere og alle, endſkiönt de for det meſte ere dybe Fiorde og have lang Indſeiling, förend man naaer Ankerpladſen, dog temmelig lette at anduve og löbe ind, for det mindſte man er kiendt, eller har nogen god Anviisning. Denne hele Strækning af den *Iislandſke* Kyſt, ſaavel inde i Fiordene ſelv paa begge Siderne, ſom ud imod Havet, ere höie og bratte Fielde, ſom ſtaae temmelig ſteilt ned i Söen, og have ikkun paa faa Steder nogen liden Fod eller Under-Land, ſaa det ofte ſynes, naar man kommer ind paa Fiordene, ſom at man ikke ſkulde finde Ankerplads under ſaa brat og ſteil en Kyſt. Men det viſe Forſyn har dog ſörget herfore, i det at fra Foden af eet eller andet af diſſe Fielde, mere eller mindre dybt inde i Fiordene, og i nogle paa flere Steder, udſkyder en ſmal Land-Tunge, ſom danner en naturlig Mole, og hvis Ende böier med en Krumning, omtrent ſom et Lee-Blad, op imod det inderſte af Fiorden; i de ſaaledes dannede Bugter er ſtedſe god Ankerplads og Rum for endeel Skibe; diſſe naturlige Moler kaldes paa Iislandſk *Fyre* (Öre). Almindeligen paa een af diſſe Land-Tunger, hvor den bedſte Havn er, ligge Handels-Huſene, da der tillige gierne gives nogen Plads, til at virke

virke Fiſken paa. De höie Fielde, under hvilke de ligge, giöre at man ikke ſaa let ſeer dem ved Opſeilingen af Fiorden; dog, naar man veed, paa hvilken Side af Fiorden Havnen er, kiendes den let af Handels-Huſene, der altid udmærke ſig fra de Iislandſke Bayer. Inden for, i diſſe ſmaae Bugter, ligger man aldeles i Beſkydt for al Söe-Gang og for Söe-Vindene, hvilke desuden ſielden kunne blæſe ret haardt ind op ad Fiorden. Det hænder ofte, i det mindſte om Sommeren, at man kommer anduvende ind i en Fiord med haard Kuling af Söe-Vind, men naar man er kommen et Stykke inden for, falder det i Stille med eet, og man faaer Kaſt fra alle Sider. Land-Vindene falde derimod meget haarde, og med ſtærke Kaſt fra Fieldene og Klöfterne imellem dem; det er desaarſag meget vigtigt, naar man ſeiler ind eller ud af diſſe Fiorde, at være overmaade vel klar ved Bram- og Mærſe-Fald; dog kan man have et temmeligt godt Mærke, om Kaſte-Vindene, ſkiönt aldrig til troende, ville være mere eller mindre haarde; thi naar Skyerne, ſom drives af Vindene, ikke dele ſig ſaa meget, og ligge ſvære mod Biergene og ned paa Siden af dem, da ere Kaſte-Vindene ſtærke, men dele de ſig i mindre Dele, og gaae let over Fiorden, fra den ene til den anden Side, ere Kaſtene ſielden ſaa betydelige.

Uden for Kyſten löber Ebben langs Landet Nord eller N. O. paa, og Floden gaaer Syd eller Sydveſt paa; det er ellers en almindelig Regel her, at, endſkiönt Strömmen er ordentlig, rettende ſig efter Ebbe og Flod, ſætter den förſte meget kiendelig ſtærkere langs Landet Nord efter, end Floden bringer Sönder efter, og for hvem der veed, at benytte ſig af den rette Tid at vende til og fra Landet, er det meget let at krydſe ſig iſær Nord paa; thi naar Ebben begynder at faae nogen Kraft, da er det fordeelagtigt at være under Landet, da den med Haſtighed ſætter Nord efter, men naar det ved Landet er mindre end halvt Vande, og denne Ström ſvækkes der, da gaaer den endnu henved 3 Timer ſenere Nord efter, paa 3 til 4 Mile i Farvandet ude fra Landet. Höit Vande er med Nye og fuld Maane inden for i Fiordene omtrent Kl. 6, og har ſin ordentlige Tid, ſaa man for det övrige kan beregne den ſom ſædvanlig.

Imedens

Imedens at den Sydfra kommende Ström löber, da dreier den ſig om alle de Weſtre Hiörner eller Hukker af Fiordene ind efter, og derimod under den Öſtre Side ud efter, og det modſatte med Norden Vande, hvilket ved Ind- eller Udſeilingen kan være godt at rette ſig efter, for at holde ſig nærmeſt til den Side, hvor Strömmen i det eene eller andet Tilfælde er meeſt til Tieneſte.

Langs med, men nær Landet, ere der adſkillige Grunde paa en Snees Favne og mindre, hvor man i Tilfælde med ganſke ſtille Veir kan lade et Stoppe-Anker falde, for ikke at fordrives af Strömmen forbi en Aabning eller Fiord, hvor man vilde ind, da dog ſtrax inden for i Midten af Fiordene ſelv er ofte meget dybere. Diſſe ere de almindelige Anmærkninger; og nu ville vi ſtræbe, ſaavidt de havende Underretninger kunne oplyſe, ſpecialiter at beſkrive Kyſten og hver af Fiordene, begyndende fra *Fugle-Bierget.*

Den Nordligſte Huk af den ſtore *Brede-Bugt*, *Fugle-* eller *Staal-Bierget* (29), ligger efter Mſr. de *Verduns* Obſervation paa 65° 31′ 10″, og 27° 5′ 20″ Weſten for *Paris.* Paa denne udſtikker et lidet men ubetydeligt Rev. Landet löber derfra til *Straumnæs* den Sydligſte Huk af *Patrix-Fiord* i Nord 38° Oſt r. v., og denne Huk ligger paa 65° 39′ 40″ Brede, og 26° 49′ 15″ Længde; paa denne Strækning af Landet ere ligeſom 3de ſmaae Hukker, og tillige 3de kiendelig gule Sand-Pletter, hvoraf den nærmeſt *Straumnæs* er ſtörſt og kiendeligſt. Diſſe og flere ſaadanne Mærker, ſom i det fölgende blive anförte, maatte maaſkee ſynes ringe og ubetydelige, men de ere virkelig nyttige, naar man kommer under Landet, og Taagen belægger det överſte af Biergene, ſaa det ganſke forandrer deres Toninger og Udſeende, medens det kan være ganſke klart neden under, hvilket indtræffer meget ofte.

(29) Mſr. *Verdun* kalder den Kap-Bard eller Brederviik.

Om

Om PATRIX-FIORD.

Imellem *Kap-Straumnæs* og *Talkna-Bierg*, ſom ligger i Öſter 6° Nord, r. v. fra bemeldte *Kap-Straumnæs* nemlig paa 65° 40′ 10″ Brede og 26° 37′ 30″ Længde, er Indſeilingen til *Patrix-Fiord*. Havnen i denne Fiord, ſom kaldes *Vatn-Eyre*, er om Bagbord eller paa den Öſtlige Side omtrent 2¼ Miil, i 26 til 27° fra Oſt om til Syd r. v. fra *Straumnæs*; man vil let kiende den udlöbende lave Huk, inden for hvilken man ankrer, lige for Huſene og 2de ſmaae Steen-Varder, ſom ſtaae paa Enden af Hukken.

Fiorden er aldeles reen, ſaa man efter Leilighed frit kan krydſe den op. Strækningen midt ind ad Fiorden er omtrent S. t. O. paa Compaſſet. Havne-Tiden er her Kl. 6.

Uden for Kyſten fandt jeg i Aaret 1786 Miisviisningen paa det nærmeſte 40°.

Paa denne Havn ſkal engang i de ældre Tider et ſtort Skib have overvintret. Jeg ſkulde neppe troe, at det lader ſig giöre, at overvintre i Havnen ved Handel-Stedet, formedelſt at naar den ovenfor paa Fiorden tillagte Iis bryder lös, og ved udfaldende Vande kommer i Drivt, vilde et Skib, ſom laae der, uden Tvivl ſtaae ſtörſte Fare, at Iiſen kunde ſkrue om det, og meget beſkadige det, ja vel og kaſte det paa Land, thi denne Ankerplads (ſom alle af det Slags paa diſſe Fiorde), er aaben mod det Overſte eller det Indre af Fiorden. Men i ſaa Tilfælde var det uden Tvivl bedſt at lægge op heelt inde i det Inderſte af Bugten, omtrent 1½ Miil höiere op end Handel-Stedet, lige for en der udfaldende Ström, hvor der efter Beretning ſkal være en fortræffelig og rummelig Havn, ſom midt ude med höieſt Vande har 20 Favne Vand, og endog tæt til Landet indtil 13 Favne; her vilde man uden Tvivl ikke have Hindring af Iiſen, thi Hav-Iiſen kan ikke komme ſaa dybt ind, og den Iis, ſom lægger ſig i Fiorden ſelv, og ſiden driver ud af ſamme med udfaldende Vande, er man ſaa at ſige ovenfor, da man der ſaaledes er överſt oppe; dette er Slutninger, ſom nöiere local Kiendſkab maatte beſtemme, og ſom uden Tvivl fortiener Opmærkſomhed, da her ellers ingen Vinter-Havn er paa diſſe Fiorde.

Om

Om TALKNA-FIORD eller LUSBAY.

Mellem *Talkna-Bierg* og Syd-Hukken af *Arnar-Fiord*, ſom ligger paa 65° 48′ 50″ Brede og 26° 38′ Længde, er *Talkna-Fiord*, hvilken og kaldes *Lusbay*, den gaaer ikke ſaa dybt ind ſom den foregaaende. Strækningen af denne Fiord, er omtrent S. S. O. paa Compaſſet; den egentlige Ankerplads er her om Styrbord eller paa den Weſtre Side af Fiorden; ligeledes inden for en lav udſkydende Huk, ſom kaldes *Svends-Eyre*, ſom man kan kiende af de derpaa ſtaaende Huſe; man ankrer der for eet Anker, og fortöier med Touge i Land, da Bugten her ikke er ſaa ſtor. Man kan og meget vel ankre paa den Öſtre Side paa et par Steder lige ud for Dalene, ſom viſe ſig neden for Fieldene. Denne Fiord er ligeledes reen overalt, der ere vel nogle blinde Skiær, men diſſe ligge meget nær under *Talkna-Huk*.

Om ARNAR-FIORD og HANDELSTEDET BILDAHL.

Seiler man langs Kyſten Nord efter, forbi Syd-Hukken af *Arnar-Fiord*, ſom kaldes *Kopparnæs*, da aabner ſig denne meget brede og dyb indgaaende Fiord, hvilken omtrent i Aabningen tvært over vil være af 3 Miles Brede, men oppe i Fiorden omtrent paa 5 Mile; fra Indgangen deler den ſig i 2de Dele ved en Land-Tunge, hvoraf Hukken kaldes *Sandnæs*, hvorfore man og ikke fra Söen af kan ſee denne Huk, uden i meget klart Veir. I den Öſtre Arm, og overalt paa den Öſtre Side af Fiorden, komme Skibe ikke, da der ingen gode Ankerpladſe findes; Man holder ſig derfore langs med Weſter-Landet, ſkiönt ikke alt for nær Kyſten. Et lidet Stykke inden for *Kopparnæs* er der en Rehd eller Ankerplads, lige for en Dal mellem Fieldene; den er let at kiende, deels paa Dalen og den ſandige Strandbred, ſom og ligeledes derpaa,

at der ud for den ligge en Deel Iislandſke Bayer ſamlede; her er godt at ligge med Sydlige og aflands Vinde; derimod, naar Söe-Vinden kommer, maae man ſom ſnareſt flygte. Men Indſeilingen af Fiorden op til Havnen og Handelſtedet ſelv, ſom kaldes *Bildahl*, er vel henved 5 Mile, det ligger om Styrbord Side juſt tvert over for *Sandnæs-Huk*. Om der ere flere Stoppe-Havne mellem Indlöbet og *Bildahl*, er mig ikke bekiendt, men man kan ſikkert med aflands Vind vente at finde Ankerplads, hvor man ſeer en Dal ned mod Stranden, ſom har en ſandig Strandbred. Skulde Taage bedække Over-Landet, og man er nær nok, da kan man godt kiende *Kopparnæs*, eller Syd-Hukken af *Arnar-Fiord*, paa en beſynderlig enkelt ſmal, og nogle Favne höi Steen, ſom ſtaaer op af Vandet tæt under Hukken.

Om DYRE-FIORD.

Vedbliver man at gaae Nord paa, da fölger *Dyre-Fiorden* næſt efter *Arnar-Fiord*, den er og temmelig bred, og löber henimod 5 Mile ind i Landet. Omtrent et Par Mile ſtrækker den ſig S. S. O. og S. O. t. O.; ſiden faaer den adſkillige Bugter. Ret midt for Mundingen er Polens Höide, efter Mſr. de *Verdun*, 66° 0′ (mueligen, at den kan være et par Minuter mere Sydlig) og Længden 26° 34′; denne Fiord er med klart Veir, naar man er ud for ſamme, overmaade kiendelig af 2de Bierge inde i Fiorden, ſom fra Söen af ligne 2de runde Pyramider, ſee Landtoningen Plade O. (30)

Omtrent 1½ Miil fra Indlöbet om Styrbord, eller den Weſtre Side, er en Havn af ſamme Beſkaffenhed, ſom alle de andre i diſſe Fiorde; denne

(30) Ligeſom at man er lidet længere ude fra Fiorden, og noget ogſaa i Fölge hvad Compas-Streger man ſtaaer, kunde diſſe 2de Bierge, ſom paa Toningen ere mærkede h og I, fortone ſig aldeles Pyramidalſk, ſom en Höeſtak eller bred Sukkertop.

denne er lige for *Hökedalen*, ſom er kiendelig paa en heel Deel Bayer eller Iislandſke Huſe, ſom ligge ſamlede. Pletten eller Dalen, hvor de ligge, er om Sommeren mærkelig grön. Her lægge ſig de fleſte Skibe, ſom kun komme ind, for at ſtoppe en kort Tid. Men det egentlige Handelſted ligger vel omtrent endnu 1½ Miil höiere oppe i Fiorden, under Foden af det Weſtlige af de 2de Bierge, ſom i Söen fortone ſig ſom runde Pyramider, endſkiönt de have en ganſke anden Dannelſe, naar man nærmer ſig dem. Havnen ved Handelſtedet, ſom kaldes *Ting-Fyre*, er bedre end ved *Hökedal*, og man kommer ſom ofteſt, endſkiönt ſaa höit oppe i Fiorden, lettere under Seil herfra, baade fordi Land-Vinden, ſom for det meſte blæſer ud af Fiorden, er friſkere der oppe og lader ſig för fornemme, end nede ved *Hökedal*, hvor Fiorden er bredere, ſaa og fordi Situationen tillader, at kunne lette, naar Vinden kaſter ret fra Öſter, eller nogle Stræger Nordlig igiennem Öſter, da man fra *Hökedal*, ifald den blæſer noget ſtadig, og man ikke faaer andre Kaſt fra Landet, ei kan komme under Seil med Vinde, ſom dog ellers vare gode, til at gaae Fiorden ud med. Det ubehageligſte ved at gaae op til Handelſtedet, er den lange Opſeiling, ſom det er overmaade rart, i det mindſte om Sommeren, at Söe-Vinden blæſer igiennem. Man maae krydſe ſig op med uendelige mange Slag; formedelſt Kaſtevinde fra alle Sider, kan ofte Forſeilene være bak af een Vind, medens Agter-Seilene ſtaae fulde af en anden. Man har den Fordeel, at Fiorden ikke aleneſte er bred, men reen overalt, dog ſkulde man ikke komme den Öſtre Side alt for nær, iſær i Begyndelſen af Fiorden; thi der langs med ere nogle blinde Skiær, men ſom dog ikke ligge ret langt ud fra Landet. End mere bör man vogte ſig paa begge Siderne, at ikke komme for nær under Kyſten, for ikke at falde aldeles i Stille under de höie Fielde, og derved tabe Magten, til at kunne ſtyre Skibet. Man kan i Tilfælde ankre overalt, dog faaer man let uklart Toug ved Forandringerne af Tiden. Midt i Fiorden haves omtrent nogle og Tyve Favne; nærmeſt over mod den Nordre og Öſtre Side er Grunden ſtenig.

 Lige

Lige over, hvor *Ting-Eyre* eller Handelſtedet er, har denne Fiord paa den anden Side en ſtor Bugt; i ſamme er og en god Ankerplads, lige ud for en guul Sand-Kyſt. Her ſöge de Hollandſke Fiſke-Hukkerter meget, for med Fbben at ſætte deres Fartöier tör, at giöre dem rene under Vandet. Oven for Handelſtedet, oppe i Fiorden, ere der vel flere Havne og Ankerpladſer, men ſaa höit op kunne Skibe aldrig have Anledning at gaae. Vinter-Havn er her aldeles ikke, da Skibene ſtaae Fare at blive knuſede af den Iis, ſom med udfaldende Strömme kommer oppe fra Fiorden, og ſom ofte ſkruer meget ſtærkt.

Breden af Stedet, hvor Handels-Huſene ſtaae, har jeg obſerveret 65° 51′ 50″.

Om ÖNUNDAR-FIORD.

Af Hollænderne bliver den kaldet *Weſt Norder-Fiord*, fölger Nord paa næſt efter *Dyre-Fiorden*. Den er langt fra hverken ſaa dyb eller bred ſom den foregaaende. Ved Indſeilingen ſynes den endog meget ſmal, formedelſt de overmaade höie Fielde paa begge Sider; den er dog vel henved ¼ Mile bred. Havnen er her om Bagbord eller paa den Öſtre Side, ligeledes bag ved en udſkydende Tunge, ſom man kiender paa et par Huſe, Handelen haver der; den er, ſom Havn og ſom Fiſke-Virke-Plads, maaſkee nok ſaa god ſom *Dyre-Fiorden*; thi Fiſkerne have ikke ſaa langt at roe ind fra Söen, for at levere deres Fangſt. Strax inden for Mundingen om Styrbord er en meget god Ankerplads, til at ſtoppe med Sydlige Land-Vinde, lige for en ſandig Strandbred, hvor over for der ligge endeel Iislandſke Bayer ſamlede; dette er et meget godt Fiſker-Leie, da det ligger Söen ſaa nær. Fiorden er reen, man kan frit krydſe her, og har intet at frygte, undtagen Kaſte-Vindene fra Fieldene, eller at komme for nær under diſſe, og falde ganſke i Stille; dog ſkal den Öſtre Side af Fiorden ei heller være ſaa reen nær under ſom den anden.

Paa

Paa det Næs eller Strækning af Kyſt, ſom adſkiller *Önundar* fra *Dyre-Fiord*, ſom kan maaſkee være ¾ Miil fra Aabning til Aabning, ere der adſkillige Caſcader eller Vandfald, ſom falde ned af Biergene i Söen, men iſær et temmelig mærkeligt, ſtrax forbi Nord-Hukken af *Dyre-Fiorden*, fra en grön Klöve eller ſmal Dal mellem de bratte Fielde, omendſkiönt ſlige Vand-Fald ville vel findes flere Steder paa Kyſten, kan maaſkee diſſe, naar Taagen ligger paa Over-Landet, give Anledning tll at ſlutte, man er her.

Om SUÖNDAR-FIORD.

Strax videre frem Nord og Öſter efter kommer man til en liden Fiord kaldet *Suöndar-Fiord*, men af Hollænderne *Picol*; denne löber mere Öſtlig ind i Landet; her er ingen Handelſted, imidlertid löbe de uden for Kyſten fiſkende fremmede Fartöier ligeſaa vel her ind, ſom paa de andre Fiorde, for ondt Veir, Vandfyldning og deſlige. Jeg har ellers ingen Underretning om dens Beſkaffenhed; ſaa meget er mig ſagt, at i Indlöbet ere et par ſmaae blinde Skiær, ſaa den er vanſkelig at ſeile ind for Ubekiendte, og Fiorden er desuden temmelig flak, ſaa at den er ikkun for ſmaae Fartöier.

Om KYSTEN mellem SUÖNDAR og IISE-FIORD.

Fölgende Kyſten videre faaer man förſt en liden Bugt eller Viig, kaldet *Kiebleviig*. De Iislandſke Fiſker-Baade lande her ofte, naar Vinden ikke ſtaaer fra Havet; thi da falde der ſtærke Brændinger, ligeledes i *Skalaviig*, ſom er imellem det og *Stigahlid*, Weſthukken af *Iiſe-Fiorden*. Paa diſſe Vige eller aabne Rehde kan man vel ligge med Land-Vind, men maae flygte, ſaaſnart mindſte Söe-Vind kommer, da den giver ſvær Söe ind imod Landet, og intet Fartöi kan bierge ſig.

Om

Om IISE-FIORD og det der inde liggende HANDEL-STED, SKUTULS-FIORD.

Naar man fra Længden af *Suöndar-Fiorden* feiler omtrent en Miil i O. t. S. paa Compaffet langs Landet, faaer man Aabningen af en ftor Bugt, fom af *Hollænderne* kaldes *Bolle-Bugten*; der er i Aabningen vel fuldkommen 5 Mile over til den anden Land-Huk; den deler fig igien i 2de Hoved-Fiorde, den Öftligfte kaldes *Jökuls-Fiord*, og den Sydligfte *Iife-Fiord*; denne gaaer dybt ind i Landet. Den Weftlige Huk, fom man böier omkring, for at feile ind i denne Fiord, kaldet *Stigahlid*. Mfr. *Verdun* troer; at den ligger paa 66° 8′ 15″ Brede og 26° 25′ Længde, kan mueligen ligge lidet Nordligere og Öftligere, ifald han ikke egentlig har peilet den rette Huk, dog er fikkert Feilen ikke af Betydenhed. Neden under *Stigahlid* ftaaer en mærkelig *Klippe* op af Vandet, kaldet *Andreas*; vil man feile ind til Handelftedet i *Iife-Fiorden*, holder man fig, faa meget Vinden tillader, altid nærmeft til Styrbords eller den Weftre Kyft; thi Strömmen gaaer paa den Side ftedfe ind efter; omtrent 1½ Miil fra Hukken paa den Weftre Side fees en ftor Dal mellem Fieldene; ud for denne er en rummelig Viig, fom kaldes *Bolungarviig*, hvor man ankrer paa 7, 8 til 9 Favne Vand god Leer-Bund; her er ret godt at ligge med Nord-Weft, Weftlige og Sydlige Vinde. Den befoges meget fom Stoppe-Havn af de Hollandfke og andre fremmede Fifker-Hukkerter, men faafnart Vinden gaaer til Öfter og N. O., maae man betids gaae herfra, da her flet ingen Befkydt er, og Söen ftaaer meget haardt ind. Fra bemeldte Viig, og ind efter, fees ingen Bugter, förend man faaer det rette Indlöb til *Iife-Fiords* Handels-Havn, fom med et andet Navn kaldes *Skutuls-Fiord*. Dette er og et af de Steder, fom Hans Majeftæt fidftleden allernaadigft har forundet Kiöbftæd-Rettigheder. Her falder godt Fifkerie, og tillige nogen Handel med Kiödvarer; denne Havn er beliggende en god Miil inden for *Bolungarviig*. Ved Siderne af den

den ſtaae meget höie Fielde, men ned mod Söen gaaer noget fladt Land, ſom ſkyder ud, og formerer Havnen. Paa det flade Land, næſt op til Fiorden om Styrbords Side af Indſeilingen, ſtaaer en liden Kirke med et Taarn paa, og et Stykke længer ud paa ſamme Land ſees Handels-Huſene, hvor der paa et af Pak-Huſene er et lidet Klokke-Taarn, ſom ſees, naar man kommer ſaa vidt ind efter, at man kan ſee Bayerne eller de Iislandſke Huſe, ſom ſtaae paa *Arnarnæs*, det er Hukken, ſom ved Indſeilingen bliver om Bagbord. Her er det Lodſen boer, hvilken kommer om Bord, naar Skibene giöre det almindelige Lods-Signal, og er det ikke raadeligt, at gaae ind uden Lods, da Löbet er meget ſmalt, og har Böininger. Havnen er indelukt og ſikker, god Leer-Bund fra 6 til 9 Favne Dybde; imidlertid er den, ſom Vinter-Havn, ikke aldeles god. Et Skib, ſom imellem 1785 og 1786 overvintrede der, blev Jule-Aften af den Iis, ſom i Havnen var ſammenfroſſen, i en Storm, med tillige indfaldende höit Vande, ſkruet temmelig höit op paa Landet; det var udloſſet og tomt, og derhos var det en beſynderlig Lykke, at det kom paa et godt Sted at ſtaae, ſaa det blev dog, med næſten ligeſaa höit Vande den fölgende 29de April lykkeligen vunden af Grunden. Höiere oppe ind ad Fiorden ere upaatvivlelig flere gode Havne, men Skibene have ingen Anledning at gaae der op. Paa den Öſtre Side af *Iiſe-Fiorden* ere der iſær 2de ſmaae Fiorde eller Havne, ſom man kunde löbe ind paa, i Tilfælde af Modvind eller deslige, men de ere ikke ret kiendte. Iislænderne ſige, at de ere rene og gode at ankre paa. Noget ud fra Kyſten og midt ude er *Iiſe-Fiorden* meget dyb, fra 40 til 60 Favne, og yderſt end mere, og den er reen og fri for Skiær overalt.

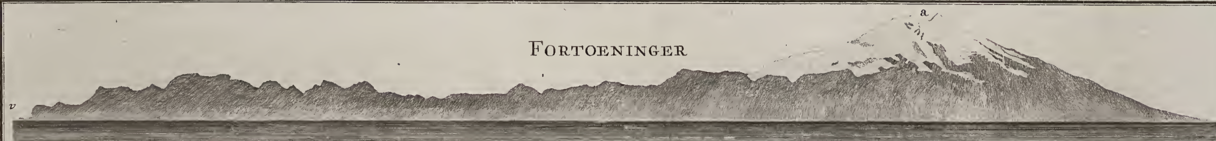
Diſſe ere de Efterretninger over de Sydlige og Nordweſtlige Havne i *Iisland*, ſom endnu ikke ere opmaalte, hvoraf noget lidet er grundet paa egen Erfaring, og ellers af befarne Söemænds Efterretninger ſamlede, ſom jeg haver kunnet bekomme det; endſkiönt dette vel ikke er aldeles fuldſtændigt, kunde det maaſkee dog ſynes, at jeg har været noget vidtlöftig med det, ſom jeg haver kunnet give; jeg önſkede,

at

at blive tydelig, hvilket er vanſkeligt nok, naar man ikke tillige kan tale til Öinene med et Kaart, var det ikkun et omtrentlig Situations-Kaart, men dertil har jeg end ikke troet at have tilſtrækkende Materialier. Imidlertid forhaaber jeg, at dette, tilligemed de hosfölgende virkelige gode Landtoninger, vil være oplyſende for dem, der endog ſom Ubekiendt ſkulde ſöge nogen af diſſe Havne.

O

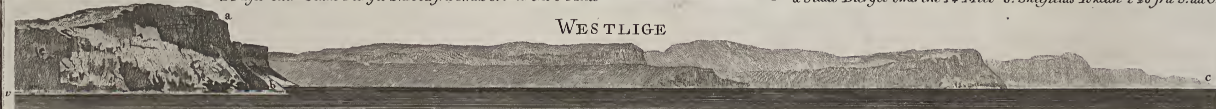

a *Sneefields Iökelen i Syd 55.º om til Ost omtrent paa 6 Miile*

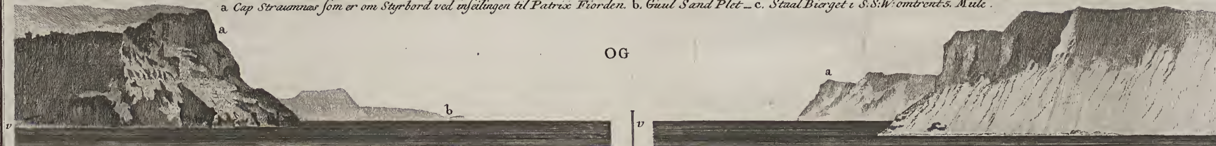
AF DE

a *Fugle eller Staal Bierget 24.º 30.' fra N. ad O. omtrent 8 Miile* | a *Staal Bierget omtrent 1¼ Miil* b. *Sneefields Iökelen i 20.º fra S: ad O:*

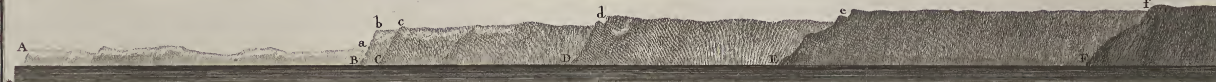

a *Cap Straumnæs som er om Styrbord ved inseilingen til Patrix Fiorden.* b. *Guul Sand Plet* — c. *Staal Bierget i S:S:W: omtrent 5. Miile.*

a *Cap Straumnæs 34.º 45.' fra S: ad W: paa 1 til 1¼ Miil.* b. *Staal Bierget.* | a *Hukken af Arnefiord 34.º 45.' fra N: ad O: omtrent 1½ Miil.*

NORD WESTLIGE

A a. *Øster-Landet af Iisefiords Bugten* B. *Solungarwüg* b. *Delt i 75.º fra S: ad O: omkring denne Huk aabner sig Iisefiords Bugten* C. *Skavlawüg* c *Oskebak* D. *Kieblewüg* d. *Gölt* E. *Suöndar Fiord* e. *Södernæs* F. *Ønundar Fiord* f. *Barde.*

KYSTER AF IISLAND

G. g. *Aabningen af Dyre Fiorden.* h. *Mirakotler.* i. *Sanda Field.* k. *Indlöbet til Dyre Fiords Handel Stæd.* l. *Slettenæs peilet i 2.º fra S: ad W:* L. *Arnar Fiorden.*